

ΦΩΝΙΤΕΣ

ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΗΣ

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1966
ΑΡΙΘ. 56 ΕΤΟΣ Ε'

ΚΟΝΙΤΣΑ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΗΣ
Ἐκδιδόμενον ἐν Ἀθήναις ὑπὸ τοῦ Συνδέσμου Κονιτσιωτῶν «Ο ΑΩΟΣ»
ΓΡΑΦΕΙΑ: Βύσσης καὶ Καίρη 2 — ΑΘΗΝΑΙ

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

Ἐσωτερικοῦ: Δρ. 100 — Κοινοτήτων: Δρχ. 150 — Ἐξωτερικοῦ: Δολλάρια 8
Διὰ τοὺς κατοίκους τῆς περιοχῆς Κονίτσης δρχ. 75

ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΚΑΙ ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΚΑΤΑ ΝΟΜΟΝ

Ἑλθς: ΤΑΚΗΣ ΠΑΠΑΔΗΜΟΥΛΗΣ, ΓΙΑΝΝΗΣ ΛΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΣ
Τυπογραφείου: Κ. Ἀθανασίου, Ἀριστοφάνους 9 — Περιστέρη
Ἀνταποκριτῆς ἐν Κονίτση: ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΕΥΘΥΜΙΟΥ

ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΑΙ

Ν. ΤΣΑΚΑΣ, Ε. ΣΟΥΡΛΑΣ, ΑΡ. ΠΥΡΡΟΣ, Σ. ΓΚΑΤΣΟΠΟΥΛΟΣ
ΟΡ. ΜΑΝΘΟΥΛΗΣ, Α. ΕΥΘΥΜΙΟΥ, Χ. ΓΚΟΥΤΟΣ

Ἐμβάσματα: ΔΗΜ. ΜΗΛΙΓΚΟΝ, Λεωφ. Ἀλεξάνδρας 83 (Τομεὺς 702)
Ἀλληλογραφία: Ι. ΛΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΝ, Ἀλ. Σούτσου 5 — Ἀθήναι

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΚΩΝ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ	: Η ἐκκλησία «Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου» καὶ τὸ Σχολεῖο τῆς Βούρμπιανης
ΣΥΝΤΑΞΗ	: ΙΧΘΥΟΤΡΟΦΙΑ ΣΤΗΝ ΕΠΑΡΧΙΑ
ΓΙΑΝΝΗ Λ.	: Δεκέμβρης
ΣΩΤ. ΠΑΤΑΤΖΗ	: Βαμπακένιοι Ἅγιοι
ΑΝΑΣΤ. ΕΥΘΥΜΙΟΥ	: Βούρμπιανη (συνέχεια)
Ε Κ.	: Φετεινὸς Χειμῶνας
Γ. ΓΚΟΥΤΟΥ	: Τὸ χωριὸ Μοναστήρι
ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ	: Σημειώματα
ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗ	: Νέα ἀπ' τὴν Πατρίδα

Συμπληρωματικοὶ ἀναπτυξιακοὶ στόχοι

(ΙΧΘΥΟΤΡΟΦΙΑ ΣΤΗΝ ΕΠΙΑΡΧΙΑ)

Κατὰ τὸ παρελθόν, μελετήθηκαν στὸ περιοδικό μας, οἱ βασικοὶ ἀναπτυξιακοὶ στόχοι, γιὰ τὴν περιοχή τῆς Ἐπαρχίας Κονίτσης καὶ δόθηκαν οἱ γενικὲς κατευθύνσεις γιὰ μιὰ συστηματικὴ συλλογικὴ προσπάθεια δημιουργίας προϋποθέσεων ἐπιδίωξης τῶν συμπατριωτῶν μας, τόσο στὸν ὄρεινό, ὅσο καὶ στὸν πεδινό χῶρο τῆς Ἐπαρχίας.

Παράπλευρα, πρὸς τοὺς βασικοὺς αὐτοὺς στόχους, μᾶς δόθηκε ἡ εὐκαιρία ν' ἀναφέρουμε σὲ γενικὲς γραμμὲς καὶ ἐντελῶς ἐνδεικτικὰ, καὶ μιὰ σειρά ἀπὸ στόχους δευτερώτερης σημασίας, πού θὰ μπορούσαν νὰ παίξουν τὸ ρόλο συμπληρωματικῆς ἐπίδοσης τῶν κατοίκων τῆς ἐπαρχίας μας, οἱ ὁποῖοι σὲ πολλὰς περιπτώσεις ἢ ἦταν ἄγνωστοι ἢ δὲν εἶχαν μελετηθῆ ὅσο θὰ πρεπε.

Μ' αὐτοὺς τοὺς, ἄς τοὺς ποῦμε, συμπληρωματικοὺς ἀναπτυξιακοὺς στόχους, κάνοντας ἀρχὴ ἀπὸ τὴν Ἰχθυοτροφία στὴν Ἐπαρχία Κονίτσης, θ' ἀσχοληθοῦμε ἀπὸ σήμερα καὶ μπροστὰ, μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι ἔτσι ὁ σκοπὸς τῆς ὑπαρξῆς τοῦ περιοδικοῦ μας ἐκπληρώνεται κατὰ τὸν καλύτερο δυνατὸ τρόπο.

Στὸ Λούρο λειτουργεῖ ἀπὸ χρόνια μὲ μορφή πλήρους ἰχθυοτροφείου ἰχθυογεννητικὸς σταθμὸς «ἱριδίζουσας» πέστροφας, στὸν ὁποῖο γίνεται, ὄχι μόνο ἐκκόλαψη, ἀλλὰ καὶ παραγωγή αὐγῶν. Ὁ Σταθμὸς αὐτὸς διαθέτει δωρεὰν στοὺς ἰδιῶτες, ἐφ' ὅσον θέβαια ἔχουν τὶς ἀπαραίτητες προϋποθέσεις γιὰ τὴν ἰδρυση καὶ λειτουργία ἐκτροφείου, γόνου. Σὲ λίγο θ' ἀρχίσῃ νὰ λειτουργῆ ἕνας τέτοιος δεύτερος σταθμὸς στὴν Ἐδεσσα. Ἡ φετεινὴ παραγωγή τοῦ Σταθμοῦ Λούρου ὑπολογίζεται γύρω στὰ 300.000 αὐγά, ἱριδίζουσας πέστροφας, πού εἶναι εἰδικὴ ποικιλία πέστροφας ἀναπτυσσόμενης σὲ ἰχθυοτροφεία, ἢ ὁποῖα ὁμοίως σὲ τιμὴ καὶ ζήτηση βρίσκεται στὰ ἴδια ἐπίπεδα μὲ τὴν ἄλλη, τὴ λεγόμενὴ ἄγρια.

Ἀπὸ τ' ἀποτελέσματα τῆς μέχρι σήμερα λειτουργίας τοῦ ἰχθυογεννητικοῦ Σταθμοῦ τοῦ Λούρου, προκύπτει τὸ συμπέρασμα ὅτι στὴ χώρα μας ὑπάρχουν ἰδανικὲς συνθήκες ἀναπαραγωγῆς καὶ ἐκτροφῆς πέστροφας.

Γιὰ νὰ φθάσῃ τὸ ἰχθύδιο νὰ γίνῃ ἐμπορεύσιμο, μέγεθος πού εἶναι τουλάχιστο 300 γραμμάρια, χρειάζεται στὴν Ἑλλάδα 8 — 10 μῆνες ἀπὸ τὴν ἐκκόλαψή του. Ἡ τιμὴ τοῦ κιλοῦ τῆς πέστροφας στὴν περιοχή μας κυμαίνεται μεταξὺ 30 — 40 δραχμῶν.

Ἐνα ἰδιωτικὸ ἰχθυοτροφεῖο (περιορισμένων ἀξιώσεων) μπορεῖ νὰ ἐκθρέψῃ ἄνετα 10.000 γόνους πέστροφας. Τέτοια ἰχθυοτροφεία ὑπάρχουν στὴν Ἑλλάδα ἐννέα. Σύμφωνα μὲ τοὺς λογαριασμοὺς πού εἶδαμε, ἡ τιμὴ τῶν προϊόντων τῆς παραγωγῆς ἐνὸς ἰχθυοτροφείου, τῆς παραπάνω δυναμικότητος, μετὰ 8 — 10 μῆνες ἀπὸ τὴν ἐκκόλαψη, θὰ φθάσῃ στὶς 90 χιλ. δρχ. ($10.000 \times 300 = 3.000.000$ ἐκατομμ. διὰ 1.000×30 δρχ.). Τὰ ἐξοδα ἐγκατάστασης καὶ τὸ κόστος ἐκτροφῆς εἶναι πράγματα πού κυμαίνονται καὶ ἐξαρτῶνται ἀπὸ πολλοὺς παράγοντες. Πάντως ἀπὸ τὴ μέχρι σήμερα πείρα τὸ κόστος ἐκτροφῆς καὶ καταβολῆς χρεωλυσίου, φαίνεται ὅτι δὲν ὑπερβαίνει τὸ 30% τῆς ἀξίας τῆς παραγωγῆς.

Νὰ λοιπόν, ἕνας μικρὸς μὲν, ἀλλὰ ἀρκετὰ ἀποδοτικὸς πλουτοπαραγωγικὸς γλάδος, πού θὰ μπορούσε ν' ἀναπτυχθῆ δίπλα στὰ ποτάμια τῆς ἐπαρχίας μας, σὰν συμπληρωματικὴ ἀπασχόληση. Χωρὶς ν' ἀποκλείεται θέβαια ἢ ἐπιδίωξή του καὶ σὰν κύριας ἀπασχόλησης, ὅταν ἐξασφαλισθῆ πλήρως ἢ διάθεση τῶν προϊόντων. Δὲν εἶναι δύσκολο νομίζω, μὲ τὰ σημερινὰ μέσα, νὰ δημιουργηθοῦν δίπλα

Δεκέμβρης

Τοῦ κ. ΓΙΑΝΝΗ Λ.

Ἀπὸ τὴν τόση σφίξη τοῦ Νοέμβρη, δὲ μπορούσε παρὰ νὰ βγῆ ἕνας Δεκέμβρης κρύος καὶ χιονισμένος. Ἄλλωστε ὅλοι τὸ περιμέναμε.

Κι' ἂν λείπω τ' ἅγια τῶν ἁγιῶ
(δηλ. τὰ Εἰσόδια τῆς Θεοτόκου).

Ταη Νικολοβάρβαρα, θάμαι ἄω.

Ἔτσι κάποιο πρωῖ, γιόμιζαν οἱ ὄβοι, τὰ δέντρα, οἱ κῆποι κι οἱ δρόμοι χιόνι, μὲ περιπλανώμενα ἄω καὶ κεῖ κοτσίφια, κι ἔλαμπε ὁ τόπος ὅλος. Εἶχε τόση γοητεία αὐτὸ τὸ ξύπνημα! Πιστεύαμε πῶς:

Ἡ Ἄη Βαρβάρα θαρβαρώνει
ὁ Ἄη Σάββας σαβανώνει
κι ὁ Ἄη Νικόλας παραχώνει.

Γιόρταζε ἡ Κόνιτσα τὸν Πολιοῦχου της, τ' Ἄη Νικολάου. Κι ἦταν κι αὐτὸ μιὰ χαρὰ καὶ μιὰ Νίκη πανάρχαια γιὰ τὸν τόπο. Τὴν παλιά Μποράτζανη καὶ τὸ Βαρόσι.

Πόσες προσπάθειες καὶ πόσοι μόχθοι, στ' ἀλήθεια, γιὰ νὰ κρατηθῆ ὄρθιο αὐτὸ τὸ Μνημεῖο τῆς Χριστιανικῆς Λατρείας! Νὰ τί λέει ἡ παλιά ἐνθύμηση:

«Ἄνωθεν καὶ ἐξ ἀρχῆς ἡ ἐκκλησία μας, εἰς τὴν χώρα μας τὸ πορατζάνος, ὁ ἅγιος νικόλαος ἦταν καὶ παρακλησι ὁ Ἄγιος Θεόδωρος (μᾶλλον ὁ Ἄγιος Θεοδόσιος: σημ. συντ.) καὶ μὲ πολλοὺς κόπους καὶ χαράτζια διὰ τοὺς ἀγαρηνοὺς τὴν ἀνάστησαν καὶ μετὰ ταῦτα ἐρχόντουσαν οἱ ἀγαρηνοὶ καὶ ἐχάλασαν τὸν ἄρθηκα, καὶ πέρασαν χωρὶς ἄρθηκα χρόνους πολλοὺς καὶ πάλιν μετὰ πολλὰ ἔξοδα ἔφτιαξαν τὸν ἄρθηκα καὶ ἐζωγράφησαν... ἀπὸ χύ αχεβ' (1612) καὶ ἔγινε πάλιν συνδρομὴ καὶ τῶν ἀποστόρησαν καθὼς εἶναι... καὶ ἱστορήθη καὶ τὸ κάτω μέρος τῆς ἐκκλησίας, καὶ τοῦ τοίχου τὸν ἄλλον τὸν ἱστόρησεν ὁ νι... μπέρκου (Σημ.: Ἡ πανάρχαια Οἰκογένεια Βέργου τῆς Κόνιτσας, ποὺ μετώκησε ἀπὸ τὴν Πάργα, πρῶτα στὰ Γιάννενα κι ἔπειτα στὴ Δεπαλίτσα, γιὰ νὰ μετατραπῆ ἐκεῖ ἐπὶ τὸ ἀλβανικότερο Μπέργου — Μπέρκου)... Εἰς τὰς 1684 μαῦου 25, ἠθελήσαμε ἡμεῖς οἱ μποραζανίτες νὰ ἀνακαινίσωμεν τὴν ἐκκλησίαν μας τοῦ ἁγίου νικολάου, καὶ μὴ ἔχοντας δύναμιν

στὰ ποτάμια μας, μὲ μιὰ μπουλντόζα μικρὲς λίμνες, μὲ διαβατικὸ νερό, στὶς ἐποῖες θὰ ἐκτρέφονται πέστρες.

Λέμε διαρκῶς, πῶς ἡ Ἐπαρχία μας εἶναι φτωχὴ, κι ἐκπατρίζομαστε. Κι ὅμως εἶναι βέβαιο πῶς δὲν ἐρευνήσαμε στὰ σοβαρὰ ὅλες τὶς δυνατότητες, ποὺ ἔχει ὁ τόπος μας.

Κυττάζουμε ὅλοι τὶς πατροπαράδοτες καλλιέργειες, τοῦ σταριοῦ, καὶ τῆς ντομάτας καὶ δὲν βλέπουμε, πῶς ὑπάρχουν ἀναρίθμητοι τρόποι ἀναπροσαρμογῆς τῶν παραγωγικῶν μας ἐπιδόσεων, πρὸς εἶδη μεγάλων ἀποδόσεων, ποὺ θὰ ἐξασφάλιζαν μιὰ ἀνετη ζωὴ σὲ πολλὰς οἰκογένειες ἀπὸ τὴν Ἐπαρχία μας.

Ἴσως σ' αὐτὸ νὰ μὴ φταῖνε μόνο οἱ συμπατριῶτες μας. Ἴσως νὰ λείπη ἡ διαφώτιση, τὸ παράδειγμα καὶ ἡ πρωτοβουλία. Ὅμως εἶναι καιρὸς τὸ θέμα νὰ τεθῆ ἐπὶ τάπητος καὶ ν' ἀντιμετωπισθῆ στ' ἀσοβαρὰ ἀπ' ὅλους, τὰ Δημόσια ὄργανα ποὺ εἶναι ταγμένα γι' αὐτὸ τὸ σκοπὸ, τὴν Ἀγροτικὴ Τράπεζα, τοὺς συνεταιρισμοὺς καὶ ἀπὸ τοὺς ἰδιῶτες ποὺ θάθελαν νὰ ξεπεράσουν τὸ φράγμα τῆς ἀνεπάρκειας τῶν πλουτοπαραγωγικῶν πηγῶν, μιᾶς ἐπαρχίας σὰν τὴ δική μας.

ἀρκετήν ἐζητήσαμεν ἀπὸ τὸν ἄρχοντα κυρ μπαλάνο ἐξ Ἰωαννίνων βοήθειαν...».

Στὰ 1829, ὁ ἄη Νικόλας ξανακάηκε. Λένε ὅτι τὰ παλληκάρια τοῦ Ἐλιάζ μπεη (ποὺ κάθονταν ἀπέναντι) τοῦ ἔβαλαν νύχτα φωτιά. Καὶ τότε ἄρχισε μιὰ καινούργια, γιομάτη θυσίες, προσπάθεια, νὰ ξαναστηθῆ ὁ ναός. Καὶ νὰ γίνῃ αὐτὸς ποὺ εἶναι σήμερα. Τῆ φορὰ αὐτὴ εἶναι ἅγιος Ἐπίτροπος καὶ Πρωτοστάτης ὁ Νικόλα Ζήσ'τατς (Νικόλαος Ζήσης), μιὰ πραγματικὰ ὠραία φυσιογνωμία τῆς Κόνιτσας. Τὰ περισσότερα λεφτὰ θᾶρχονταν ἀπ' τὰ μετόχια τῆς Βελλᾶς καὶ τῆς Πωγανιανῆς στὴ Ρουμανία. Καὶ τὸ ἔργο προβλέπονταν μεγαλόπρεπο. Κι ἦρθαν οἱ πρωτομαστόροι τῆς Πυρσόγιαννης, οἱ ἀγιογράφοι τῶν Χιονιάδων κι οἱ Ταλιαδόροι (ξύλογλύπτες) ἀπὸ τὸ Τούναβο. Ἀλλά, μόλις ἡ ἐκκλησιὰ ἔφτασε στὴ μέση (στὸ σημεῖο ποὺ φτάνει ἡ πελεκητὴ πέτρα), ὁ Ἐλιάζ μπεη φρίαξε. Ξεσήκωσε τοὺς ἄλλους μωαμεθανούς: «Ποῦ ἀφίνετε τοὺς γκιαούρηδες, αὐτοὶ χτίζουν κάστρο γιὰ νὰ κλειστοῦν μέσα καὶ νὰ μᾶς πολεμήσουν». Ἦταν τότε πρόσφατα καὶ τὰ γεγονότα τῆς ἐλληνικῆς ἐπανάστασης. Κανένας ὅμως δὲν συγκινήθηκε. Οἱ περισσότεροι ἦταν κρυφοχριστιανοί. Κι οἱ ἄλλοι σκέφτονταν: «Ἕνας ἅγιος παραπάνω στὸν τόπο κακὸ δὲν κάνει».

Ἐν τῷ μεταξῷ, πεῖνα εἶχε πέσει στὸν τόπο καὶ μεγάλος σεισμὸς ποὺ τὸ ἀπέδιναν στὸ κάψιμο τῆς ἐκκλησιᾶς. Κι ἔτρεμαν. «1829 ἀπριλίου 20. Ἐγινε σεισμὸς μέγας, ἡμέρα κυριακὴ εἰς τὰ Ἰωάννινα εἵμασαν στὴν ἐκκλησιὰ εἰς τὴν λειτουργίαν καὶ τόσος σεισμὸς ὅπου δὲν θυμόταν κανένας γέροντας νὰ ἔγινε... εἰς τὸν αὐτὸν χρόνον τόση πεῖνα ἔγινε ὅπου ἀπέθαναν κόσμιος ἀπὸ πείνα καὶ δὲν εὐρίσκετο ψωμὶ ὕστερα ὅμως εἰς τὸν ἀπρίλιο μῆνα ἐξέπεσε ὅπου ἦταν διακόσια πενήντα εἰς τὸ φόρτωμα καὶ ἦλθεν ἑκατὸν σαράντα καὶ κᾶνας δὲν ἔλεγε διὰ ψωμὶ ὁ κασαμπᾶς γεμᾶτος».

Αὐτὰ σημείωνε στὴ μέσα σελίδα τοῦ ἐξωφύλλου, στὸ ἐγχειρίδιο «Περὶ φυλακῆς τῶν αἰσθησέων κλπ.» τοῦ ἐν μοναχοῖς ἐλαχίστου Νικοδήμου ἀγιορείτου...». Ὁ Νικό

λαος Ἰωάννου, ὁ καὶ ἀναγνώστης ὁ ἐξ Ἀριζίστας ἐν σωτηρίῳ ἔτει 1829 ἀπριλίου 12».

Ἄφησαν τὸν Ἐλιάζ μπεη πεισματωμένο καὶ μόνο. Κι ἐκεῖνος δὲν τῶσαλε κάτω. Ἐβαλε τὰ παλληκάρια του στὴν Κούλια, ποὺ ἦταν ἀκριβῶς ἀπέναντι ἀπὸ τὸ σχολεῖο, νὰ πυροβολοῦν, καθένα ποὺ θὰ τόλμαγε νὰ πλησιάσῃ στὴν ἐκκλησιὰ. Κι ἔτσι ἄρχισε μιὰ μεγάλη προσπάθεια, ἀπὸ μέρος τοῦ Χριστιανοῦ γιὰ τὸ τέλειωμα τῆς ἐκκλησιᾶς. Στὴν ὁποία πρωταθλήτρια ἀναδείχτηκε ἡ γρηὰ καλόγρια Μηλιώνω, ποὺ κουβάλαγε νύχτα λάσπη καὶ νερὸ καὶ φύχωνε τοὺς μαστόρους, νὰ δουλεύουν μέχρις ὅτου φτάσουν τὸ τεῖχος στὴν κορφή. Λένε, μάλιστα, πὼς τρεῖς φορές σβήστηκε τὸ ὄνομα τοῦ Ν. Ζήση, σὰν ἰδρυτῆ τῆς ἐκκλησιᾶς, γιὰ νὰ γραφῆ τὸ ὄνομα τῆς Καλόγριας.

Τ' ἄη Νικολάου, τὸ σχολεῖο ἀργοῦσε, κι εἶχαμε στὴν ἐκκλησιὰ δοξολογία:

«Κανόνα πίστεως

Καὶ εἰκόνα πραότητος...».

Κι ὅταν τέλειωνε ἡ δοξολογία, μουδια σμένο ἀπ' τὸ κρῦο τὸ λεφοῦσι, τραβοῦσε γραμμὴ γιὰ τὰ σπίτια. Πρῶτη χειμωνιάτικη γιορτὴ, ποὺ τῶδειχνε ἀπὸ παντοῦ. Στὸ κάθε σπίτι, ὁ σιτζαντὲς σὲ παραλάμβανε στὴν ἐξώπορτα, γιὰ νὰ σὲ περάσῃ στὸν ὄντα, στὴν Κλούφα, ποῦταν τεντωμένη φίσκα, μὲ κάτι γύφτικα καρφιὰ κι ἕνα μικρὸ μοκαβᾶ γιὰ στήριγμα. Ὁ νοντᾶς, κατάμεστος ἀπὸ κόσμο. Μιὰ γλυκειὰ ζεστασιά, ποῦρχονταν ἀπ' τὰναμμένο τζάκι καὶ τὸ ἐφεδρικό μαγκάλι, ἔκανε τὸ ἄρωμα τῶν κρεμασμένων στὸ ταβάνι, καὶ πίσω ἀπ' τὴ μεσάντρα μισοσάπιων μήλων, σταφυλιῶν, ροδιῶν καὶ σιμπεκιῶν, νὰ σοῦ ἀφίγει τὴν αἴσθησιν τῆς αἰώνιας γλυκύτητος. Ὁραῖο κι ἀπαλὸ τὸ «ἄνισο» στὸ τσίπουρο. Κι ἀκόμα πιὸ ἀπαλότερη ἡ μυρουδιά τῆς κανέλλας, μέσα στὸ γλυκὸ καρύδι, ποὺ σερβίρονταν σὰ πρῶτο ἢ δεῦτερο γλυκὸ. Καὶ μὲ «τὴ βοηθειὰ σας». «Κι ἀπὸ χρόνου». Ὁρθιος στὴν πόρτα ὁ γιορτάζων, ἀντεῦχονταν μ' ἕνα πανάρχαιο ἐθιμοτυπικό...

Πεονοῦσε τ' ἄη Νικολάου, κι ἔρχονταν ὁ ἄη Συρίδωνας, ποὺ γιάτρευε τὰ σπυριά. Καὶ μετὰ ὁ Ἅγιος Ἐλευθέριος, ποῦταν

Οί Βαμπακένιοι Άγιοι

Τοῦ κ. ΣΩΤ. ΠΑΤΑΤΖΗ

Ὁ Σωτήρης Πατατζής, θεωρεῖται σήμερα σάν ὁ μεγαλύτερος ἑλληνας διηγηματογράφος. Ἐφέτος πήρε τὸ Κρατικὸ Βραβεῖο. Ἔργα του: «Ματωμένα χρόνια» 1946, «Μεθυσμένη Πολιτεία» 1948, «Νεράϊδα τοῦ Βυθοῦ» 1952 «Ι. Σοφριανόπουλος, ἕνας ἐπαναστάτης χωρὶς ἐπανάσταση» 1961. «Ἐπιστροφή ἀπὸ τὸ Μπούχεβαλντ». Θέατρο: «Ὁ καλὸς Στρατιώτης Σβέικ» διασκευὴ σάτιρα, «Δὸν Καμίλλο» σάτιρα, «Ὁ Διάκος» δράμα, «Ὁ Δειλὸς Λοχαγὸς» δράμα, «Χαμένος Παράδεισος» (διηγήματα 1965). Τὸ διήγημα ποὺ δημοσιεύουμε, προέρχεται ἀπὸ τὸ τελευταῖο βιβλίο του «Χαμένος Παράδεισος».

Ὁ πατέρας ἔβλεπε συχνὰ ἕνα παράξενο ὄνειρο: Βρισκότανε, λέει, σ' ἕναν ἀπέραντο κάμπο ποὺ ἀπλωνότανε μπροστὰ του δίχως τέλος, δίχως δέντρα, δίχως χαντάκια καὶ δίχως βουνά, Καὶ κεῖ ποὺ ἀγωνιζότανε νὰ τὸν περάσει, τὸν ἔβρισκε ἢ βροχή,, ἔτσι ὀλομόναχον καὶ ἀνυπεράσπιστο καὶ τὸν ἔδερνε ἀλύπητα, ὥσπου νὰ ξυπνήσει. Ἔλεγε λοιπὸν πὼς αὐτὸ τὸ ὄνειρο, μπορεῖ καὶ νάτανε ἡ ζωὴ τους ἢ ἴδια, ἀλλὰ ἡ μητέρα δὲν ἤθελε νὰ τὸ παραδεχτεῖ καὶ προσπαθοῦσε νὰ τοῦ δίνει κουράγιο,

Τώρα, ὁ πατέρας πέθανε καὶ ὅλη ἡ εὐθύνη τοῦ σπιτιοῦ ἔπεφτε στοὺς ὤμους τοῦ Θεωδωράκη ποὺ δὲν φοβόταν τίποτα. Μόλις θὰ τέλειωναν οἱ διακοπές, δὲν θὰ ξαναγύριζε μὲ τ' ἄλλα παιδιὰ στὸ σχολεῖο. Γιατὶ ἀπὸ σήμερα κιόλας, παραμονὴ Πρωτοχρονιάς,

γιὰ τὶς ἐγκυμονοῦσες ὁ προστάτης Ἅγιος. Τὶς λεφτέρωνε μὲ τὸ Καλό. Τοῦ κάναν λειτουργία. Κι' ἔπαιρναν ἀπὸ τὸν παπὰ τὴν εὐχή του.

Ὅσο ὅμως μάζευαν οἱ μέρες τόσο καὶ διαζόντουσαν νὰ φτάσωμε τὰ Χριστούγεννα. Νὰ ἐτοιμάσωμε τὸ Χριστόφωμο — τὴν κ'λούρα ποὺ λέγαμε — κι ἐμεῖς τὰ παιδιὰ νὰ βγοῦμε γιὰ τὰ «Κόλλιντα, μέλλιντα Χριστὸς γεννᾶται σήμερα...» καὶ νὰ συμμαζέψουμε κανένα «Κότσι» νὰ παίξουμε, σὲς διακοπές, «τὸν τουρὰ καὶ τὸ βασιλιά»...

Ὅμως, οἱ μέρες ἦταν πονηρές καὶ

μπορούσες νὰ πεῖς πὼς ὁ Θεωδωράκης ἦταν ἕνας ἔμπορος: Θὰ ποῦλαγε βαμπακένιους Ἄη — Βασίληδες.

Θὰ κέρδιζε ἕνα πενηνταράκι τὸ κομμάτι —πάει νὰ πεί, δηλαδή, τὴν παραμονὴ τὸ βράδυ, θὰ γύριζε στὸ σπίτι μ' ἕκατὸ, τουλάχιστον δραχμὲς στὴν τσέπη. Γιατὶ, ὅπως καὶ νὰ τὸ κάνεις, θὰ τοὺς ποῦλαγε διακόσιους ἄγιους. Εἶναι βλέπεις, πολὺ ὁμορφοπαιχνιδάκι αὐτὸ ποὺ σκέφτηκε νὰ ἐμπορευτεῖ Φαντάσου ἕναν κατάσπρο μπαμπακένιο ἄγιο διπλωμένον ὁμορφα ὁμορφα μὲ τοῦτο τὸ γυαλιστερὸ χαρτὶ ποὺ ἀστράφτει. Ἔτσι καθὼς στέκεται ὀλόρθος καὶ γελαστός, μὲ τὸ κόκκινο σκουφάκι του μὲ τὸ ραβδί του καὶ τὴ σακκουλίτσα μὲ τὰ δῶρα, νομίζεις πὼς τώρα νά, θὰ σκύψει ἀπὸ πάνω σου, θὰ κατεβάσει τὴ σακκούλα του καὶ θὰ σοῦ πεί: «Τί

τὰ βράδυα ἐπικίνδυνα. Ποὺ νὰ πλησιάσουχε στοὺς λάκκους! Ὅλο καὶ κάτι ὑποπτοκουνόταν κεῖνες τὶς μέρες στὰ ξηραμμένα φυλλώματα ἀπὸ τὰ βούζια. Ὅλο καὶ κάτι περίεργα ὄντα, ἔβγαιναν σὲς γωνιές, «μὲ κόκκινα μάτια, τραγίσια πόδια, χέρια σάν τῆς μαίμοῦς, καὶ τριχωτὸ σῶμα»... γιὰ νὰ μᾶς λαχταρίσουν... Κι' ἡ φαντασία μας ὀργίαζε. Καὶ τρέμαμε τοὺς καλλικάντζαρους — «Αὐτοὺς ποὺ βγαίνουν τὴ νύχτα στοὺς λάκκους» — Κι εἶχαμε ἀλάτι στὴ τσέπη ἢ κανένα σκόρδο νὰ τοὺς ξορκίσουμε. Κι' ἔτοιμο στὸ στόμα τὸ «Πιστεύω εἰς ἕνα Θεό, πατέρα παντοκράτορα»... Δραστὶ κὸ ὄπλο, γιὰ κάθε ἀντίχριστο πλάσμα...

θέλεις νὰ σοῦ δώσω σένα, μικρό μου ἀγγε-
λούδι»;

Τὸ βράδυ ποῦ θὰ γύριζε, θάφερνε στὴ
μητέρα του ἕναν ὠραῖο μπακλαβὰ διπλωμέ-
νον στὸ χαρτί καὶ στὴν ἀδελφούλα του τὴ
Ναυσικά ἕνα ὀλόχρυσο σταυρουλάκι μὲ ἀλυ-
σιδίτσα — ὀλόχρυση κι αὐτή. Στὸ Μιχα-
λάκη τους, δὲν θάφερνε τίποτα γιατί εἶναι
πολὺ μικρούλης καὶ δὲν καταλαβαίνει. Μιὰ
μέρα ὅμως, θὰ τὸν σπούδαζε αὐτόν. Ἔχει
δυὸ ματάρες ἔξυπνες καὶ τὰ δάχτυλά του
εἶναι ἄσπρα, παχουλούλια καὶ μακρὰ —
σημάδι ὀλοφάνερο πὼς πὼς θὰ γινότανε μιὰ
μέρα ἕνας πάρα πολὺ μορφωμένος κύριος.

Ἡ μητερούλα σηκώθηκε νύχτα νύχτα, τοῦ
ἔφτιαξε ἕνα τσαί ζεστὸ καὶ φαινότανε πολὺ
συγκινημένη καὶ ἀνήσυχη δίχως λόγο, φυσι-
κά. Εἶπε πὼς δὲν τῆς ἀρέσει καθόλου αὐτὸς
ὁ βοριάς ποῦ μούγκριζε ἔξω καὶ καθὼς ὀρ-
μούσε μέσα ἀπὸ τὶς χαραμάδες, ἔκανε τὴ
φλόγα τοῦ καιμινέτου νὰ τινάζεται πέρα δῶθε
ἔτσι σὰ νὰ ἤθελε νὰ τὴν ξεκολλήσει ἀπ' τὸ
φυτίλι καὶ νὰ τὴν πετάξει πέρα στὸν τοῖχο.

Ὁ Θεωδώρης προσπαθοῦσε νὰ τὴν κα-
θησυχάσει,

—Τὸ ἀναγνωστικό μας, τῆς εἶπε, ἔγρα-
φε γιὰ ἕναν καπετάνιο θαλασσόλυκο, ποῦ
εἶχε φάει χιλιάδες μπόρες. Αὐτὸς λοιπόν,
ἔλεγε πὼς ὁ βοριάς δὲν φέρνει ποτὲ βροχὴ
καὶ πὼς μοιάζει πάρα πολὺ μὲ τὰ σκυλιὰ
ποῦ γαυγίζουν. Μὴν τὸ φοβάσαι, τὸ βοριά
— σκυλί ποῦ γαυγίζει δὲν δαγκώνει.

Ἡ μητέρα κούνησε τὸ κεφάλι τῆς κι ἔρι-
ξε πάλι μιὰ φοβισμένη ματιὰ πρὸς τὰ ἔξω.

Ὁ οὐρανός, ἀλήθεια, ἦταν ἡσυχος καὶ
πενετακάθαρος. Τ' ἀστέρια ποῦ λάμπανε
χαρούμενα, φαινότανε σὰν πρωτοχρονιάτικα
παιχνιδάκια ποῦ τ'ἀσπείρει ἐκεῖ πάνω ὁ Θεὸς
γιὰ νὰ παίξουν μ' αὐτὰ τὰ ἀγγελούδια του.

Ταχτοποιήσαν ὁμορφα — ὁμορφα τοὺς
δαμνακένιους ἀγίους σ' ἕνα μεγάλο κουτί
ἀπὸ χοντρὸ χαρτόνι, ποῦ θὰ κρεμότανε ἀπ'
τὸ λαιμὸ τοῦ Θεωδωρῆ μ' ἕνα σκοινάκι. Σ'
αὐτὸ τὸ σκοινάκι, ἀπὸ δῶ κι ἀπὸ κεῖ, κρε-
μάσανε δυὸ ἀπὸ τοὺς καλλίτερους ἀγίους
γιὰ διτρίνα. Ἄλλους δυὸ ἀγίους θὰ κρατοῦ-
σε ὁ Θεωδωρῆς στὰ χέρια του.

Ἡ μητέρα τὸν ξέβγαλε μέχρι τὴν πόρτα
καὶ τὸν φίλησε πολλές φορές:

—Καλὴ ἐπιτυχία, τοῦ εἶπε γελώντας.

Καὶ ἔκλαιγε.

Εἶχε ἀρχίσει νὰ χαράζει δταν βγήκε στὸ
δρόμο. Δάκρυζαν τὰ μάτια του ἀπ' τὸν ἀέ-
ρα ποῦ τὸν ἔδερνε ἄγρια στὸ πρόσωπο καὶ
ἔτσουζαν λίγο τ' αὐτιά του. Δὲν τὸν ἔννοιαζε
ὅμως. Καὶ τὸν ἀνάσαινε μὲ πολλὴ εὐχαρίστη-
ση, δταν σκεφτότανε πὼς αὐτὸς ἀκριβῶς ὁ
βοριάς εἶναι ποῦθὰ διώξει τὴ βροχὴ πέρα,
κατὰ τὴ θάλασσα.

Γιατὶ βέβαια μόνο ἡ βροχὴ θὰ τοῦκανε
μεγάλη ζημιὰ. Ὁ ἀέρας εἶναι ἀθῶοπραμα-
τάκι — δὲν πειράζει κανέναν.

Στὴν ὁδὸν Αἰόλου οἱ μικροπουλητάδες,
ἄπλωναν κιόλας τὴνπραμάτεια του πάνω
στὰ πρόχειρα μαγαζιά τους. Ἔβαζαν στὴν
ἴδια σειρὰ τὰ τάκνυς, τὰ αὐτοκινητάκια, τοὺς
μολυβένιους στρατιῶτες, τὰ παπιά, τὰ κοκο-
ράκια, τοὺς ἀραπάδες, τὰ τόπια. Τὰ καδρό-
νια ποῦ στήριζαν τὴν τέντα, τὰ εἶχανε γιὰ
διτρίνα καὶ κρέμαγαν ἐκεῖ τὰ πιὸ ὁμορφα
καὶ φανταχτερὰ παιχνίδια, πολύχρωμα μπα-
λόνια, μαντηλάκια μεταξωτά, καὶ βλαχοπού-
λες.

Εἶναι ὅλοι ἀνήσυχοι, ἀμίλητοι καὶ σο-
βαροί. Ὁ Θεωδωρῆς θάθελε πάρα πολὺ νὰ
ἔπιανε μαζί τους κουβέντα, νὰ τοῦ ποῦν πὼς
τὰ στήνουν ἔτσι γρήγορα γρήγορα καὶ ὠ-
ραῖα αὐτὰ μαγαζιά, πὼς παίρνουν τὶς
ἄδειες καὶ ἀπὸ ποῦ τὸ ἀγοράζουνε τὸ πρά-
μα ποῦ πουλᾶνε. Γιατὶ βέβαια τοῦ χρόνου
ἢ τοῦ ἀλλουνοῦ, θὰ κούρντιζε καὶ ἐκεῖνος
ἕνα τέτοιο μαγαζί.

Στεκόταν μπροστὰ σὲ καθέναν καὶ τοῦ
ἔλεγε: «Καλημέρα συνάδελφε. Καλὲς δου-
λειές».

Οἱ πιὸ πολλοὶ γύριζαν καὶ τὸν κοίταζαν
μὲ ἀπορία. Μερκοὶ χαιμογελοῦσαν, ἄπλωναν
τὸ χέρι τους καὶ τοῦ ἀνακάτευαν λίγο τὰ
μαλλιά. Ἄλλὰ κανεὶς δὲν φαινόταν νάχει
ὄρεξη γιὰ πολλὲς κουβέντες.

Λίγο πιὸ πάνω ἀπάντησε καὶ τὸ γείτονά
του κύρ Ἀντρέα, ποῦ ἦτανε ἐλαιοχρωματι-
στής, Εἶχε κούρντισει τώρα ἕνα σπουδαῖο
μαγαζάκι πάνω σ' ἕνα παλιὸ μωρουδίστικο
καρρότσι καὶ πούλαγε χρυσαφικά καὶ πολὺ
τιμες πέτρες. Ὁλόχρυσα σταυρουλάκια—
σὰν κι αὐτὸ ποῦ λογάριαζε ν' ἀγοράσει τῆς
Ναυσικᾶς — δαχτυλίδια μὲ πολύχρωμες πέ-
τρες, σκουλαρίκια, πολύχρωμες χάντρες καὶ
μαργαριταρένια κολλιέ.

Φαινόταν όμως πιο σοβαρός και πιο ανήσυχος απ' όλους τους άλλους. Κάθε τόσο σήκωνε το κεφάλι του κατά τον ουρανό, έτσι σαν να βίλεπε εκεί πάνω κάποιο σιδερικό, που από στιγμή σε στιγμή κινδύνευε να πέσει και να του λυώσει το κεφάλι.

—Κύρ Άντρέα, του λέει. Και του λόγου σου έδω;

—Τί να κάνουμε ρε Θεωρή, τί να κάνουμε, του είπε εκείνος με παραπονοιάρική φωνή.

—Το ξέρω. Τόλεγε ένας καπετάνιος. Θαλασσόλυκος στο αναγνωστικό μας. 'Ο βοριάς είναι σκυλί που γαυγίζει και δέν δαγκώνει — έτσι έλεγε,

'Εκείνος όμως κούνησε το κεφάλι του λυπημένος.

—Έχω βλέπεις και πράμα πολύ άτιμο, μουρμούρισε με το ίδιο παράπονο. Σκουριάζει όλο τούτο το χρυσαφικό, πανάθαμά το. Σκουριάζει ακόμα και με την υγρασία — σκέψου τί θα γίνει αν το παραλάβει και καμιά βροχή.

—Δέν θάχουμε βροχή — άκου μένα που σου λέω.

—Για κοίτα. Για κοίτα εκεί πάνω, του λέει ο Άντρέας.

Και με το ξερακιανό του δάχτυλο που έτρωμε, τούδειχνε ένα μαύρο συννεφάκι, που λικνιζότανε εκεί στο βάθος, πάνω από τον Παρθενώνα.

—Αυτό αυτό το μικρουλάκι;

—Μικρουλάκι, ναί. Άμα όμως του μπει ο διάβολος, μπορεί αυτό που βλέπεις να άπλωθει στον ουρανό, όπως άπλώνεται μέσα στο νερό το λίδι.

—Μπα του λέει πάλι ο Θεωρή. Μη φοβάσαι, μη φοβάσαι.

Και για πρώτη φορά ο ίδιος φόβος σφηνώθηκε και στη δική του καρδιά.

'Ο κόσμος άρχισε να κυκλοφορεί στους δρόμους πρωί πρωί.

Στην άρχή δέν έδειχνε κανένα ενδιαφέρον για τα παιχνίδια. Όλο όμως προχωρούσε ή ώρα, άρχισαν να στριμώνονται γύρω από τα υπαίθρια μαγαζάκια πάρα πολλοί. Δοκίμαζαν τις σφυρίχτρες και τις καραμούζες, κούρντιζαν τ' αυτοκινητάκια για να βεβαιωθούνε πως δουλεύουνε καλά, πυροβολούσαν με τα πιστολάκια και έκαναν μεγάλα

παζάρια στην τιμή. Οίπραματευτάδες πάλι φωνάζανε δυνατά, χτυπούσαν τενεκεδένια ταμπούρλα και δοκιμάζανε όλα τα παιχνίδια που κάνανε θόρυβο: Τις μεταλλινες σβούρες, τα πιστόλια, τις σφυρίχτρες, τα λαστιχένια άραπάκια, τις κόρνες και τις κουδουνίστρες. Άνέβαινε τότε προς τον άέρα ένας σαιματάς που καθώς έσμιγε με τις φωνές και τα κλάματα των παιδιών, γινότανε μιá παράξενη άρμονία λαχτάρας μιá μελωδία άγριωπή που έβγαине από τη διασταύρωση της δίψας εκείνων που ήθελαν τόσο πολύ να πουλήσουνε, με τη δίψα εκείνων που ήθελαν άλλο τόσο ν' αγοράσουν.

'Ο Θεωρή γλύστραγε ανάμεσα σε όλους αυτούς σα χέλι. Κούναγε τους δυό άγιους που κρατούσε στα χέρια και διαλάουσε το έμπορεύμά του με τα λόγια που είχε έτοιμάσει άποβραδής: «Πάρτε για τη χαρά των παιδιών σας, πάρτε για τα χρόνια πολλά. 'Εξασφαλίζετε την εύτυχία του σπιτιού σας με ένα δίφραγκο».

Περνούσαν όμως οί ώρες και οί άγιοι δέν ξεοδεύονταν.

'Ο Θεωρή γινότανε όλο και πιο τολμηρός, όλο και πιο άγριος σχεδόν έπιθετικός, Έφραζε το δρόμο στους περαστικούς κι έχωνε έναν άγιο κάτω απ' τη μύτη τους, «Πάρτε, πάρτε, ούρλιαζε. 'Εξασφαλίζετε την εύτυχία του σπιτιού σας μ' ένα δίφραγκο».

Οί περισσότεροι έριχναν μιá άδιάφορη ματιά στους βαιμβασκίους άγιους, κούναγαν άόριστα το κεφάλι και προχωρούσαν. Μερικοί τον έκαναν πέρα με το χέρι για ν' άνοίξουνε δρόμο.

Κατάληξε τότε στο συμπέρασμα πως οί μεγάλοι είναι άνθρωποι στενόκαρδοι και σπαγγοροισμένοι. Δέν ήθελαν να δώσουν ένα δίφραγκο για την εύτυχία. Σκέφτηκε λοιπόν πές θάναι καλλίτερα να κυνηγάει τους μικρούς. Αυτοί δέν πληρώνουν από την τσέπη τους. Και πιστεύουν στην εύτυχία.

Παραφύλαγε στη γωνιά και μόλις έβλεπε κανένα αγοράκι ή κοριτσάκι, προτιμούσε τα καλοντυμένα, που τ'όσερνε ένας μέγάλος απ' το χέρι έπεφτε επάνω του σαν κοράκι.

'Άγιοι, άγιοι, άσπροι Άγιοβασίληδες. Φέρνουν παιχνίδια, φέρνουν χαρά, φέρνουν γούρι, φώναζε χοροπηδώντας,

Κι όταν έβλεπε πως το παιδί έριχνε λαί

μαργες ματιές κατά τὸν ἅγιο πού τὸν κού-
ναγε μπροστά στὰ μάτια του, δὲν τᾶφησε
πιὰ καθόλου. Γινότανε σκιά τους κι ἀδια-
φοροῦσε γιὰ τὶς ἄγριες ματιές πού τοῦρι-
χναν μερικοὶ πατεράδες. Μόνο μιὰ φορὰ
ξεστράτησε κάπως: "Ὅταν πέρασε κεῖνο τὸ
παχουλὸ ἀγοράκι, πού ἔσφιγγε στὴν ἀγκα-
λιά του ἓνα παράξενο βαγονάκι. Κάπου εἶχε
ἓνα κουμπὶ ἐκεῖνο τὸ παιχνίδι. Τὸ πάταγες
κι ἀμέσως ἔβλεπες νὰ βγαίνει ἀπ' τὰ παρά-
θυρά του φῶς βαθυκόκκινο.

Ὁ Θεωρῆς πήγαινε σὰν ὑπνωτισμένος
πίσω ἀπὸ τὸ παιδὶ πού τὸ κρατοῦσε μιὰ
πολὺ ωραία κυρία ἀπ' τὸ χέρι. Εἶχε ξεχάσει
τοὺς ἅγιους. Βάδιζε δίπλα στὸ παιδὶ ἀμί-
λητα μὲ τὰ μάτια τεντωμένα καὶ καρφωμένα
λαίμαργα στὸ καταπληκτικὸ ἐκεῖνο βαγονά-
κι.

—Φεύγει, φεύγει κι ὄλας μοναχὸ του;
τοῦ λέει μὲ θαυμασμό.

Τὸ παδὶ γύρισε, τὸν κοίταξε καλὰ καλὰ
κι ἔσφιξε πιὸ δυνατὰ στὴν ἀγκαλιά του τὸ
βαγονάκι.

Ὁ Θεωρῆς χαμογέλασε ἀδέξια. "Υστε-
ρα τίναξε τὸ κεφάλι του καὶ σὰ νὰ θυμήθηκε
μόλις ἐκεῖνη τῆ στιγμὴ πὼς πουλάει βαιμ-
πακένιους ἅγιους, ἄρχισε πάλι νὰ χοροπη-
δάει φωνάζοντας.

Πάρε, πάρε κι ἓναν ἅγιο μικρὸ μου.
Θὰ σοῦ φέρει τὴ νύχτα κάτι πιὸ σπουδαῖο
κι ἀπ' τὸ βαγονάκι.

Τοὺς πήγε ὡς τὸ βάθος τοῦ δρόμου, μὰ
δὲν τοὺς κατάφερνε ν' ἀγοράσουν. Στὸ ὕ-
ρισμὸ κάποιος πού στεκότανε στὸ πεζοδρό-
μιο φώναξε:

—Ἔ ψίτ, ψίτ, Ἀγιοβασίληδες.

Ὁρμησε ὁ Θεωράκης πρὸς τὰ ἐκεῖ χω-
ρὶς ἀκόμα νὰ ξέρει καλὰ κοιλὰ ποιὸς ἦτανε
ἐκεῖνος πού φώναξε: «Ἄγιοι Ἄσπροι κά-
τασπροι Ἀγιοβασίληδες»- εἶπε ψάχνοντας σὰ
λαγωνικὸ νὰ βρεῖ τὸν πελάτη πού τὸν γύρευε

—Πόσο; τοῦ λέει ἐκεῖνος.

Γύρισε καὶ τὸν εἶδε. Ἦταν ἓνας ἄνθρω-
πος ψηλός, ξερακιανὸς μὲ μουστάκια κιτρι-
νισμένα ἀπ' τὸ τσιγάρο. Στὸ χέρι του κρα-
τοῦσε ἓνα ζεμπίλι μὲ ψώνια.

—Δύο Μόνον δύο φράγκα. Ἀγοράζετε
τὴν εὐτυχία τῶν παιδιῶν σας μ' ἓνα δίφραγγο
τοῦ εἶπε ὁ Θεωρῆς λαχανιασμένα.

Ἐκεῖνος ὁμως δὲν φαινότανε νὰ βιάζε-

ται. Πῆρε ἓναν ἅγιο, τὸν γύρισε ἀπὸ δῶ, τὸν
γύρισε ἀπὸ ἐκεῖ, τοῦ ζούληξε τὴν κοιλιά καὶ
κούνησε τὸ κεφάλι του,

—Δώσε μου ἑφτά, εἶπε.

—Ὅριστε; ἔκανε ὁ Θεωρῆς χαμένα.

—Ἐφτά τοῦ λέει ἐκεῖνος δυνατὰ. Ἐχω
ἑφτά κουτσούβελα.

—Ἀμέσως, ἀμέσως, τοῦ λέει πνιγμέ-
να ὁ Θεωρῆς. Καὶ νὰ σὰς ζήσουνε.

Τοῦ ἐρχότανε μιὰ δυνατὴ ἐπιθυμία νὰ
πηδήσει στὴν ἀγκαλιά αὐτουνοῦ τοῦ ἀνθρώ-
που καὶ νὰ τὸν φιλήσει στὰ μουστάκια πού
τὸ σιχαινότανε. Καθὼς τοῦ ἔδινε τοὺς ἅγι-
ους, σκέφθηκε πὼς σίγουρα ἂν τραβῆξει ἔτσι
ὡς τὸ βράδυ θὰ πουλήσει τρακόσους. Τὴν
ὥρα ὁμως πού ἔπαιρνε τὰ λεφτά, ἄκουσε πὰ
νω ἀπ' τὸ κεφάλι του ἓνα ἄγριο μούγκρι-
σμα,

Σήκωσε τὰ μάτια του ψηλὰ καὶ γιὰ
πρῶτη φορὰ πρόσεξε πὼς ὁ οὐρανὸς εἶχε
πήξει ἀπὸ κάτι μολυβένια σύγνεφα πού συγ-
κεντρώθηκαν ἀθόρυβα καὶ ὕπουλα.

—Χμ, χμ.. ἔκανε ὁ πελάτης μὲ τὰ
κιτρινισμένα μουστάκια κοιτάζοντας τὸν οὐ-
ρανό.

—Ὅχι, ὄχι. Δὲν θὰ βρέξει, φώναξε ὁ
Θεωρῆς.

—Θὰ τὸ ρίξει μὲ τ' ἄσκι, τοῦ εἶπε
ἐκεῖνος.

—Ὅχι δὲν μπορεῖ νὰ βρέξει. Δὲν βρέ-
χει ποτὲ μὲ τὸ βοριά.

—Γιὰ ποιὸ βοριά μιλάς;

Ὁ Θεωρῆς ἔμεινε μιὰ στιγμὴ ἀκίνητος
καὶ μυρίστηκε τὸν ἀέρα. Ἀλήθεια δὲν φύ-
σαγε πιά. Εἶχε λουφάξει τώρα ὁ βοριάς.
Χάθηκε ἔτσι ἔξαφνα, σὰ νὰ τοῦφραξαν ὄ-
λους τοὺς δρόμους αὐτὰ τὰ γκρίζα σύγνε-
φα πού τύλιξαν τὸν οὐρανό. Στὸν ἀέρα
κραμότανε μιὰ ἡρεμία παράξενη.

Εἶσαι καπετάνιος; τοῦ εἶπε σιγὰ ὁ Θε-
ωρῆς.

—Ἄμ δὲν εἶναι ἀνάγκη νᾶσαι ἀρχάγ-
γελος γιὰ νὰ καταλάβεις πὼς μυρίζει λιβά-
νι μουρμούρισε ἐκεῖνος.

Ἡ μπόρα ἦρθε ξαφνικὰ καὶ ὕπουλα σὰν
τὰ σύγνεφα. Ἐπεσε πάνω στὴ γῆ ἀθόρυβα,
δίχως ἀστραπές, δίχως βροντές, σάμπως νὰ
παραφύλαγε κάπου πίσω ἀπ' τὰ σύγνεφα,
πού τᾶκοψε θαρρεῖς μὲ τὸ μαχαίρι γιὰ νὰ
ριχτεῖ μὲ ὄλο της τὸ βῆρος πρὸς τὰ κάτω.

Οἱ μικροπουλητάδες παρατήσανε τὰ καροτσάκια τους στὸ δρόμο κι ἔτρεξαν νὰ στρωμαχτοῦν μαζί με τοὺς ἄλλους στὰ πεζοδράμια. Κουβέντιαζαν χαμηλόφωνα καὶ κοίχοντρες στάλες τάζαν ἀπὸ κεῖ λυπημένα τὶς τῆς βροχῆς ποὺ χοροπηδοῦσαν στὴν ἄσφαλτο καὶ πάνω στὶς τέντες. Ὁ Θεωρῆς, τρύπωσε γρήγορα γρήγορα κάτω ἀπὸ ἕναν τσίγκο. Σὲ λίγο ἦρθε πρὸς τὰ κεῖ καὶ κάποιος φαντάρος τρέχοντας. Ἐπεσε μὲ φόρα πάνω στὸν ἅγιο ποὺ κρατοῦσε ἀκόμα στὰ χέρια του ὁ Θεωρῆς καὶ τὸν τσαλάκωσε πολὺ ἄσχημα.

Φώναξε ὁ Θεωρῆς σὰ νὰ τοῦ πάτησε κάποιος δυνατὰ τὰ δάχτυλα τοῦ ποδιοῦ. Ὑστερα προσπάθησε νὰ τὸν διορθώσει. Τὸν ἴσωνε μὲ τὰ δάκτυλά του, τὸν ἔχωνε στὸν κόρφο του σφίγγοντάς τον δυνατὸν μὲ τὸν ἀγκῶνα του χουχούλιζε τὸ τσαλακωμένο σελοφάν ποὺ τὸν περιτύλιγε, Ἄλλὰ δὲν γινότανε καλὰ ὁ ἅγιος. Ὅταν τὸν ἔπιανε ἀπὸ τὰ πόδια ἔγερνε πάντα πρὸς τὰ ἔμπρός, σὰ νὰ τοῦσπασε τὴ σπονδυλικὴ στήλη ἐκεῖνος ὁ φαντάρος, ἢ σὰ νὰ ντρεπότανε πιά νὰ κοιτάζει κατάματα τοὺς ἀνθρώπους ὕστερ' ἀπ' τὴ βροχὴ ποὺ τοὺς ἔστελνε στὴ γιορτὴ του.

Δίπλα στὸ Θεωρῆς στεκότανε ὁ Ἄντρέας.

—Κοίτα τοῦ λέει μὲ παράπονο ὁ Θεωρῆς. Κοίταξε δῶ.

Καὶ τοῦδειχνε τὸν τραυματισμένον ἅγιο.

Ὁ Ἄντρέας ὅμως δὲν τὸν ἄκουσε. Εἶχε κρεμάσει τὰ χέρια του ὀλόισα πρὸς τὰ κάτω, σὰ νὰ τοῦχες δέσει καὶ στὶς δυὸ παλάμες ἀπὸ ἕνα βαρίδι. Κάθε τόσο, σήκωνε πάλι τὸ κεφάλι του πρὸς τὸν οὐρανό, ἔτσι σὰ ν᾿ἔψαχνε νὰ βρεῖ ἐκεῖ πάνω κάτι ποὺ ἦτανε σίγουρος πιά πὼς φτερουγάει τώρα ἀνάμεσα στὰ σύνεφα.

Ὁ Θεωρῆς χείδεψε λυπημένα τὸν σπασμένο τοῦ ἁγίου καὶ εἶπε νὰ τὸν βάλει κάτω ἀπὸ τοὺς ἄλλους. Μπορεῖ καὶ νὰ γινόταν καλὰ ἐκεῖ.

Ἐκεῖνη ὅμως τὴ στιγμὴ ἦρθε μιὰ χοντρή στάλα καὶ σφηνώθηκε στὸ σβέρκο του. Ἄνατρίχιασε. Σήκωσε τὸ κεφάλι του ψηλά. καὶ εἶδε πὼς ὁ τσίγκος ἦτονε τρύπιος. Τὸ νερὸ ἔπεφτε τόση ὥρα μέσα στὸ κουτὶ μὲ τοὺς ἁγίους, δίχως νὰ τὸ πάρει χαμπάρι. Ἐσπρωξε μιὰ δύναμη ἀπίθανη τοὺς διπλα-

νοὺς του καὶ τραδήχτηκε λίγο πιὸ πέρα.

Προσπάθησε τότε νὰ διορθώσει ὄσο μποροῦσε τὴ ζημιὰ. Ἐπαιρνε ἕναν ἕναν ἅγιο, τοῦ σκούπιζε τὰ νερὰ τρίβοντάς τον ἀπαλὰ ἀπαλὰ στὸν κόρφο του, τὸν χουχούλιζε καὶ ἀγωνιζότανε νὰ ξανατσιτώσει τὸ γυαλιστρὸ χαρτί.

Ἄλλὰ τὸ σελοφάν εἶναι πολὺ ἄτιμο πραγματάκι, Ὅπου εἶχε βραχεῖ, μάζευε κι ἄφηνε κάτι ρυτίδες ποὺ δὲν μπορούσε νὰ τὶ σθῆσεις μὲ τίποτα πιά. Οἱ βρεγμένοι ἅγιοι ἔχασαν ὄλη τους τὴ φρεσκάδα καὶ τὴ λαμπρότητα. Μαράθηκαν ἔτσι ἕξαφνα, σὰ νὰ πέρασε ἀπὸ πάνω τους ὁ χρόνος καὶ νὰ τοὺς ἔγλυψε μὲ τὴ σάπια του ἀνάσα. Τί θλιβερὸ ποὺ εἶναι τώρα τὸ χαμόγελό τους.

—Κοίτα εἶπε πάλι πνιγμένος ὁ Θεωρῆς, στὸν Ἄντρέα ποὺ στεκότανε ἀκόμα δίπλα του.

Ἐκεῖνος ὅμως οὔτε κι αὐτὴ τὴ φορὰ τὸν ἄκουσε. Ἦτανε πάντα βυθισμένος ἐκεῖ πάνω, στὰ σύνεφα, κι ἔψαχνε ἀδιάκοπα.

Ὅταν ἡ μπόρα πέρασε, τὸ γύρισε σὲ ψιλοβρόχι.

Ἐβρεχε ὄλη τὴν ἡμέρα ἀσταμάτητα, μονότονα καὶ θλιβερά. Οἱ μικροπουλητάδες ξαναγύρισαν στὰ καρότσια τους, φωνάζοντας τώρα πιὸ ἄγρια, ἀλλὰ βραχνιασμένα.

Ἡ ψιλὴ βροχὴ κύλαγε ἀπὸ τὸ μέτωπό τους σὰν ἰδρώτας, ἔσταζε ἀπὸ τὴ μύτη τους καὶ στίλχωνε τὰ μαλλιά τους, Μερικοὶ σκούπιζαν τὰ νερὰ μὲ τὸ μαντίλι τους. Ἄλλοι ὅμως τάφηναν μὲ καρτερία καὶ ἐγκατάλειψη νὰ κυλᾶνε στὸ πρόσωπό τους σὰν δάκρυα. Κι ὅταν ἔφταναν στὰ χεῖλη τους τὰ ἔγλυφαν.

Ὁ Θεωρῆς ἔβγαλε τὸ σοκκάκι του καὶ σκέπασε μὲ αὐτὸ τοὺς βαμβακένιους ἁγίους. Στεκότανε πάντα κάτω ἀπὸ τοὺς τσίγκους καὶ πεταγότανε ἀπὸ πεζοδρόμιο σὲ πεζοδρόμιο, σὰν τὸν πεινασμένο σπῖνο ποὺ τὸν ἔκλεισαν τὰ χιόνια καὶ φτερουγάει ἀπελπισμένα ἀπὸ κλωνὶ σὲ κλωνὶ τοῦ ἴδιου βάτου. Ἐπέμενε ὡς τὰ μεσάνυχτα καὶ πούλησε ὄλους ὄλους δεκάξη ἁγίους. Ντρεπότανε νὰ γυρίσει στὸ σπίτι. Στὸ μυαλό του στριφογύριζε ἀδιάκοπα ἡ μορφή τοῦ πατέρα μὲ κείνη τὴν πικρὴ γκριμάτσα ποὺ εἶχε παγώσει στὸ πρόσωπό του. Σοῦδινε πάντοτε τὴν ἐντύπωση πὼς εἶχε στὸ στόμα κι ἔγλυψε ἀδιάκοπα μιὰ καραμέλλα φοβερὰ πικρή...

Βούρμπιανη

Τοῦ κ. Α. ΕΥΘΥΜΙΟΥ

Μπαίνοντας ὁ δέκατος ὄγδοος αἰώνας βρίσκει τὴν Βούρμπιανη σὲ σχετικὴ ἀκμὴ. Ἐνῶ τὰ χωριὰ τῆς Ἀρβανιτιᾶς καὶ τὰ διάφορα καμποχώρια τουρκεύουν ὁμαδικὰ τὰ χωριὰ τῆς Ἐπαρχίας μας κρατᾶνε ψηλά τὴ σημαία τοῦ χριστιανισμοῦ καὶ τοῦ ἔθνισμοῦ, καὶ χρησιμεύουν σὰν καταφύγια στοὺς καταδιωκόμενους χριστιανούς.

Καινούργιες οἰκογένειες ἔρχονται καὶ ἐγκαθίστανται σιγὰ σιγὰ στὴν Βούρμπιανη, ἀπὸ τὴν Δυτικὴ Μακεδονία, ἀπὸ τὴν Ἀρβανιτιᾶ, ἀπὸ τὴν κοιλάδα τοῦ Ἀῶου (Καραμουρατιᾶ), διάφοροι σκηνίτες ἀρβανιτόβλαχοι καὶ ἄλλοι. Παρακάτω θὰ γράψουμε γιὰ τὴν καταγωγὴ ὄσων βουρμπιανίτικων οἰκογενειῶν γνωρίζουμε.

Γύρω στὶς ἀρχὲς τοῦ 18ου αἰῶνος, ἡ μᾶλλον κατὰ τὸ πρῶτο του Τέταρτο, πρέ-

πει νὰ χτίστηκε ἡ πρώτη Παναγία (Κοίμησις τῆς Θεοτόκου) τῆς Βούρμπιανης, διότι σὲ μιὰ εἰκόνα τοῦ Ἁγίου Γεωργίου ποὺ σώζεται στὸ τέμπλο τῆς σημερινῆς κεντρικῆς ἐκκλησίας ὑπάρχει ἡ ἐπιγραφή «δέησις τοῦ δούλου τοῦ θεοῦ μιχαήλ Ἀποστόλου διὰ χειρὸς Κωνστα ἐκ χωρίου Χιοσιᾶδων 1747». Κατόπιν ὁμως ἡ Παναγία ἀνακαινίστηκε καὶ ἔγινε πρὸ μεγάλης γύρω στὰ 1780.

Πολλὲς καὶ ἀξιόλογες πληροφορίες ἀπὸ τὸν 18ο αἰῶνα δυστυχῶς δὲν ἔχομε, διότι τὰ διάφορα πολύτιμα ἀρχεῖα τῶν Γιοσαίων, Σιομπαίων, Γραμματάδων, Τζιτζαίων, Κουσαίων, Λαμπραίων, Παπαχαρισαίων, Ψυλλαίων, Τζιοτσαίων, Παπαναστασαίων, τοῦ Τσουντζου καὶ ἄλλων ἐπι-

Ἀπὸ πολὺ νωρὶς τὸν εἶχαν πιάσει κρυαίδες κι ἔτρεμε. Δὲν τὸν πείραζε καὶ πολὺ αὐτό. Θὰ μπορούσε νὰ παλαίψει μὲ τὶς ἀνατριχίλες ὡς τὰ χαράματα. Ἀλλὰ ἦταν ἀνώφελο πιά νὰ γυρίζει γιὰτὶ οἱ δρόμοι ἀραίωσαν πάρα πολὺ. Οἱ λιγοστοὶ διαβάτες, ἔτρεχαν πρὸς τὰ σπίτια τους βιαστικὰ καὶ δὲν ἔδειχναν κανένα ἐνδιαφέρον γιὰ τοὺς βαμβακένιους ἄγιους.

Ἄρχισε ἀκόμα νὰ τοῦ συμβαίνει καὶ κάτι πολὺ παράξενο: Μόλις κοίταζε τὰ φῶτα τοῦ φαινότανε πῶς τρέμουνε κι αὐτά. Τρέμανε, μάκραιναν οἱ φλόγες τους, καὶ γίνονταν γλώσσες πύρινες ποὺ γύρευαν νὰ ἐνωθοῦν γιὰ νὰ πυρπολήσουν ὅλο τὸ δρόμο. Δὲν τὸ ἄντεχε αὐτό. Καὶ τράβηξε γιὰ τὸ σπίτι μὲ σκυμμένο κεφάλι. Στὸ στόμα του ἔνοιωθε μιὰ στιφόδα — κάτι τέτοιο φαίνεται θὰ εἶχε κι ὁ πατέρας ὅταν γύριζε τὰ βράδυα στὸ σπίτι μὲ ἐκείνη τὴν πικρὴ γκριμάτσα.

Ἡ μητέρα ἦρθε στὴν πόρτα καὶ τὸν ἀγκάλιασε: «Ἀγόρι μου, ἀγόρι μου», τοῦ εἶπε.

Κι ἔκλαιγε πάλι.

Τοῦ σκούπισε μὲ τὰ μάγουλά της τὸ βραμένο του πρόσωπο καὶ τὸν χάιδεψε πολλὲς φορές. Ἡ Ναυσικὰ στεκότανε ὄρθια λίγο πρὸ πέρα — δὲν τόλμησε νὰ τὴν κοιτάξει αὐτήν. Γιὰ μιὰ στιγμὴ σκέφτηκε νὰ τῆς πεῖ «Δὲν μπόρεσα νὰ σοῦ φέρω τὸ χρυσὸ σταυρὸ Ναυσικούλα, δὲ μπόρεσα» Ἀλλὰ δὲν βρῆκε τὴ δύναμη νὰ τῆς τὸ πεῖ,

Τὸν ἔνδυσαν γρήγορα γρήγορα καὶ τὸν ἔβαλαν στὸ κρεβάτι. ὦ Θεέ μου. Τί ζεστὰ ποὺ ἦτανε ἐκεῖ.

Ἐκλείσει τὰ βλέφαρά του σχεδὸν τὴν ἴδια στιγμὴ ἄρχισε νὰ σαλεύει μέσα στὸ μυαλό του τὸ ἴδιο ἐκεῖνο ὄνειρο ποὺ ἔβλεπε τόσο συχνὰ ὁ πατέρας. Ἐνας ἀπέραντος κάμπος ποὺ ἀπλωνότανε μπῆροστὰ στὰ πόδια του ὀλόγυμνος καὶ τὸν ἔδερνε ἀλύπητα ἡ βροχὴ. Μόνο ποὺ τώρα, ἀνάμεσα στὸν οὐρανὸ καὶ στὸν κάμπο, περπατοῦσε ὀλομόναχος αὐτὸς, ὁ Θεωρῆς. Κούναγε στὰ χέρια του δυὸ βαμβακένιους ἄγιους καὶ φώναζε:

Ἀγοράζετε τὴν εὐτυχία μ' ἓνα δίφραγκο

θησαν διὰ παντός. Γνωρίζομε ἕμως ὅτι ἡ Βούρμπιανη καθ' ὅλην τὴν διάρκειά του, καὶ ἰδίως κατὰ τὴς τελευταίας δεκαετίας του προοδεύει συνεχῶς. Τὰ ὀνόματα τῶν πρώτων λαϊκῶν ἀρχιτεκτόνων τῆς (πρωτομαστόρων) ὅπως τοῦ Γιόση (Θεοδόση) γενάρχου τῆς οἰκογενείας τῶν Γιουσαίων, τοῦ Σίμου Φύλλου καὶ τοῦ Μαϊστορορρίζου (Ντούμαρη) ποὺ ἐδώρησε στὰ 1780 τὸν σωζόμενο πολυέλαιο τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων διεσώθησαν μέχρι σ' ἡμᾶς.

Πολλοὶ Βουρμπιανίτες ταξιδεύουν καὶ στὸ ἐξωτερικὸ ἀκόμη, ὅπως ὁ Ντίλης (Παντελής) ὁ πατέρας τοῦ Παπαποστόλη Ντίλη στὸ Μησήρι (Αἴγυπτος) καὶ ὁ Γιάννης ὁ Λάλος ὁ ἀδερφός τοῦ Κώστα Γραμματικοῦ στὴ Βλαχιά.

Ἀπὸ ἓνα συμβιβαστικὸ ἐγγράφο τοῦ 1824 μεταξὺ Βούρμπιανῆς καὶ Πυρσόγιαννης γιὰ τὸ ζήτημα τῆς Κρούσιας, μαθαίνουμε ὅτι πρὸ τοῦ 1800 ἔγινε ὁ πρῶτος πιθανὸν καυγᾶς γιὰ τὸ θουνὸ αὐτὸ ἀνάμεσα στὰ δύο χωριά, ὅταν ἦταν προεστῶς μὲν τῆς Βούρμπιανῆς ὁ Γεώργιος, ἀγνώστου ἐπωνύμου καὶ τῆς Πυρσόγιαννης ὁ Λάμπρος.

ΟΙ ΠΡΩΤΟΙ ΓΝΩΣΤΟΙ ΙΕΡΕΙΣ — ΕΦΗΜΕΡΙΟΙ ΤΗΣ ΒΟΥΡΜΠΙΑΝΗΣ

Δείγμα τῆς ἀκμῆς τοῦ χωριοῦ μας, ἀπὸ τὰ μέσα τοῦ 18 αἰῶνος καὶ ἔωθε εἶναι καὶ τὸ ὅτι εἶχε τουλάχιστον πέντε— ἕξη παπάδες ἐν ζῳῇ, ἐνῶ τὸν ἐπόμενον (περασμένο) αἰῶνα ἔφτασε τοὺς δεκατρεῖς. Στὴν πρόθεση τῆς κεντρικῆς μας ἐκκλησίας (ἐκριθῆς ἀντίγραφο ἀπὸ τὴν παλαιὰ Παναγία), μνημονεύονται τὰ ὀνόματα τῶν ἱερομονάχων Διονυσίου, Παλαίου, Νικοδήμου, Διονυσίου, Γρηγορίου, Ἀνανίου, Σωφρονίου καὶ Κοσιᾶ καθὼς καὶ ἄλλων πενήντα περίπου ἱερέων, γιὰ τοὺς ὁποίους ἔδεν εἶναι βέβαια εὐκολο νὰ ἀποφανθοῦμε, σὲ ποιά ἐποχὴ ἐφημέρευσαν καὶ σὲ ποῖες οἰκογένειες ἀνήκαν. Ἐμεῖς ἔδωθα ἀναφέρουμε, πλὴν τοῦ πρώτου Παπαρρίζου ποὺ ἔνομιμα ἀμφιβολίας, γνωστὰ καὶ συγκεκριμένα ὀνόματα ἱερέων ποὺ ἐσημείωσαν στὴν Βούρμπιανη κατὰ τὸν 18 αἰῶνα.

Παλαιότερος εἶναι ὁ προαναφερθεὶς Παπαρρίζος προσπάππος τοῦ Κώστα Γραμματικοῦ, κατὰ Κύρκον Ι. Δημάρατον, ποὺ ἦρθε ἀπ' ὅτην Λεσούρη, μικρὸ χωριουδάκι ἀπάνω ἀπὸ τὰ λουτρά Ἀμαράντου— Ἰσθόρου, ὅταν τὴν κατὰστρεψαν οἱ Τούρκοι γύρω στὰ 1700 περίπου, καὶ ἐγκαταστάθηκε στὴ Βούρμπιανη. Ἱερέας ἦταν καὶ ὁ ἐγγονός του ὁ Παπανίκος, ὁ πατέρας τοῦ Κώστα Γραμματικοῦ. Σύγχρονός του σχεδὸν ἦταν καὶ ὁ Παπακαλούδης, ποὺ εἶχε καὶ υἱὸν Ἱερέα, τὸν Παπαθόδωρο, ὁ ὁποῖος ζοῦσε στὰ 1807. Ἄλλος πάλι Ἱερέας τῶν μέσων τοῦ 18ου αἰῶνος ἦταν ὁ Παπαλέκος Τσοθντζος ποὺ εἶχε τὸ σπίτι του στὴν αγορά, ὅπου τὸ σημερινὸ Σκουφαίικο, καὶ εἶχε καὶ υἱὸν Ἱερέα τὸν Παπαχαρίση. Ἄλλοι Ἱερεῖς ἦταν ὁ Παπαδῆμος Τσομπάνος (ἀγνοοῦμε ἂν ἀνήκε στὴ γὸν οἰκογένεια Τσομπάνου), καθὼς καὶ ὁ Παναγιώτης Γκιώκας, παππὸς τοῦ Παπακαστάση. Καὶ κοντὰ στὰ 1800 συναντᾶμε τοὺς δύο ἀδελφούς Παπαχαρίσην Τζατζόπλον, πρόγονο τῆς οἰκογενείας Χαρισιάδου καὶ Παπαζήσην, πρόγονον τῶν Τσοφαίων, τὸν Παπασωτήρη πρόγονο τῆς ὁμώνυμης οἰκογενείας καὶ τὸν Παπαδημητριάδην, τὸν Παπαγιάννη Κώστακα, πρόγονο τῆς περίφημης οἰκογενείας τῶν Τζισοτζιαίων ἀντιπάλων τοῦ Κώστα Γραμματικοῦ, τὸν Παπαζήκο Κεκέλη τὸν πνευματικὸ, τὸν Παπατζήμο Μπίζιο, τὸν Παπαγιαννόπλο, πρόγονο τῆς ὁμώνυμης οἰκογενείας, τὸν Παπαράφη, τὸν Παπαζήκο δίπλα στοῦ Παπαζαχαρίου Τζισοτζόπλου (σπίτι Κόκκου) καὶ ἴσως νὰ ὄπηχαν καὶ ἄλλοι ποὺ τὰ ὀνόματά τους παρέμειναν ἀγνώστα.

ΣΧΟΛΕΙΑ

ΔΑΣΚΑΛΟΙ ΚΟΙ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΙ ΣΤΗ ΒΟΥΡΜΠΙΑΝΗ ΚΑΤΑ ΤΟΝ 18ον ΑΙΩΝΑ.

Ὅπως προαναφέρομε σὲ ἄλλο κεφάλαιο, οἱ πρῶτοι δασκάλοι τῆς Βούρμπιανῆς ἦταν οἱ καλογέροι τῶν τεσσάρων μοναστηριῶν τῆς. Τὸ παληομοναστήριον ὅμως εἶχε σχεδὸν καταστραφῆ ἀπὸ τὴς ἐπιδρομῆς τῶν Τούρκο-Καλιθων καὶ ἔτσι στίς ἀρχὲς τοῦ 18ου αἰῶνος ἔμειναν μόνο τὰ ἄλ-

λα τρία. Στο κελί του Ἀγίου Δημητρίου στους Σαρσάδες, στο κελί τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων, καί στο κελί τῆς Βαρβάρας, στον κάτω μαχαλά. Δίπλα ἀπό τή θύση μάθαιναν τὰ γράμματά τους τὰ μικρά Βουρμπιανιτάκια, ὥσπου ἔγινε τὸ πρῶτο ἐπίσημο Σχολεῖο τῆς Βούρμπιανης ἔξω ἀπὸ τὴν ἐκκλησία τῆς Παναγίας λιγιστὰ χρόνια ἀργότερα ἀπὸ τὸ 1777 πὺ πέρασε ὁ Ἅγιος Κοσμάς ὁ Αἰτωλὸς ἀπ' τὸ χωριό μας.

Οἱ πρῶτοι λαϊκοὶ (ὄχι κληρικοὶ) δασκάλοι στὴ Βούρμπιανη ὑπῆρξαν οἱ Κοντογιανναῖοι πὺ εἶχαν τὸ σπίτι τους στὰ Μπαρκάδικα, δίπλα ἀπὸ τὴν σημερινὴ ἐκκλησία τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων. Ἐμειναν δὲ γνωστοὶ μὲ τὸ ἐπώνυμο Γραμματάδες ἐπειδὴ ἀσχολοῦνταν μὲ τὰ γράμματα. Τελευταῖος τῶν ἀπόγονος (ἀγνοοῦμε ἐὰν ὑπάρχει ἄλλος) ἦταν ὁ μπάρμπα Κώστας Κοντογιάννης πὺ ἔμενε στὰ Γιάννενα καί καί ἀκόμη ἐπιεῖ (1965) ἡ ὑπέργρηρη σύζυγός του. Αὐτοὶ οἱ Γραμματάδες ἐχρημάτισαν γραμματικοὶ σὲ διάφορους μπέηδες καί πασαδες τῆς Ἀρβανιτιᾶς, καθὼς καί μουχτάρηδες καί προεστοὶ τῆς Βούρμπιανης ἐνωρίτερα ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ καί τοῦ Κώστα Γραμματικοῦ. Τὸ οἰκογενειακὸ τῶν ἀρχεῖο, μιὰ κασέλα γεμάτη μὲ πολύτιμα ἔγγραφα, παραδόθηκε στὴ φωτιὰ γύρω στὰ 1927. Πυρπολήθηκε ἀπὸ τὸν ἐπιζῶντα συγγωριανὸ μας Κώσταν Παπαγεωργίου — Κεκέλην πὺ ἀγόρασε τὸ Κοντογιαννέικο σπίτι ἀπὸ τὴν γρηὰ Τόλαινα Κοντογιάννη — Γραμματή, καί τὰ θεώρησε ὡς ἄνοηστα «παλιόχαρτα». Ὁ συγγραφέας τοῦ παρόντος ἦταν μικρὸ παιδάκι τότε, μαθητὴς τῆς πρώτης Δημοτικῆς, κα' ἐνθυμεῖται τὸ γεγονός. Δὲν ἦταν σὲ θέση ὅμως νὰ περισώση τὴν πολύτιμο αὐτὸ γιὰ τὴν ἱστορία τῆς Βούρμπιανης κυρίως, ἀλλὰ καί τῆς Ἠπείρου γενικώτερα, θησαυρό. Οὔτε καί ὁ ἀείμνηστος δάσκαλος του ὁ Ρεμπέλης, πὺ ἀσπλοῦνταν τότε μὲ τὴν περισυλλογὴ καί καταγραφή τοῦ ἱλικῆς τῆς λαογραφικῆς του συλλογῆς «Κονιτσιώτικα», σκέφτηκε νὰ περισώση ἀπὸ τὰ 1910 ὡς τὰ 1940 τὰ διάφορα οἰκογενειακὰ ἀνοεῖα τῆς Βούρμπιανης πὺ χάθηκαν διὰ παντός.

Ἄλλος γνωστὸς δάσκαλος τοῦ 18ου αἰῶνος ἦταν ὁ Νικόλας δάσκαλος ὁ προπάππος τοῦ περίφημου Βουρμπιανίτη δπλαρχηγοῦ τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1878 Νικόλα Λιάκου.

Ἄλλους δασκάλους τῆς ἐποχῆς ἐκείνης δὲν γνωρίζομε. Φαίνεται ὅμως ὅτι οἱ παλαιοὶ αὐτοὶ ὑπηρέτες τῶν μουσῶν, κληρικοὶ ἢ λαϊκοὶ, ἦταν καλούτσικα καταρτισμένοι καί ἔβγαλαν σπουδαίους μαθητὲς, ὅπως τοὺς Κοντογιανναῖους πὺ προαναφέραμε, τὸν Κώστα Γραμματικὸ (ὑπουργὸ οἰκονομικῶν τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ), τὸν Δημήτρη Παπαϊάννου (Κωτσακάδες) γραμματικὸ τοῦ Βελῆ Πασᾶ υἱοῦ τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ, τὸν Ρίζο Δημάρατο πὺ ἐχρημάτισε γραμματικὸς τοῦ Ὑψηλάντη καί ἀργότερα ὑπάλληλος εἰς τὰ ἀνάκτορα ἐπὶ Ὀθωνος, τὸν ἀδελφὸ του Κώσταν Βουρμπιανίτην καί ἄλλους πὺ τὰ ὀνόματά τῶν ἐσκέπασε ὁ πέπλος τῆς λήθης.

Ο ΑΓΙΟΣ ΚΟΣΜΑΣ Ο ΑΙΤΩΛΟΣ ΣΤΗ ΒΟΥΡΜΠΙΑΝΗ

Κατὰ τὸ ἔτος 1777 πέρασε ἀπὸ τὴν Βούρμπιανη καί ὁ ἔθναπόστολος Ἅγιος Κοσμάς ὁ Αἰτωλός. Ἐθνοσυιάστηκε δὲ βλέποντας τοὺς Βουρμπιανίτες νὰ ἔχουν ἀρκετὲς ἐκκλησίες καί ἱερεῖς καί νὰ καλλιεργοῦν τὰ γράμματα καί τοὺς συνέστησε νὰ χτίσουν κοινοτικὸ σχολεῖο ὅπως καί ἔγινε. Στὸν αὐλόγουρο τῆς Ἐκκλησίας τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων — ὅπου σήμερὰ ἡ πλατεῖα τοῦ παλαιοῦ Σχολείου — στάθηκε καί ἐκήρυξε. Εἶχε μαζευτῆ τριγύρω του ὄλο τὸ χωριό. Εἶπε ἀνάμεσα σὲ ἄλλα ὅτι «πῆρε ὁ θεὸς τὴν ὀργή του ἀπὸ τοῦτον τὸν τόπο, πολλές ψυχούλες θὰ γλυτώσουν ἐτοῦτα τὰ βουνά». Ἐπειτα κατέβηκε κάτω στὴν Παναγία κα ἰάντάμα μ ἐτοὺς ἱερεῖς καί τοὺς δημογέροντες πῆγαν ὡς τὸ μεγαλάκκο. Ἀπ' ἐκεῖ ἀγνάντεψε τὰ ἄλλα χωριά δὲν προχώρησε πιὸ πάνω. Ἐναγύρισε στὴ Βούρμπιανη ὅπου διανυκτέρευσε καί τὴν ἄλλη μέρα ἔφυγε τὸν κατήφορο.

Ἄλλα ἐξιοσημείωτα γεγονότα ἀπὸ τὴν ἐποχὴ αὐτὴ σκετικὰ μὲ τὴν ἱστορία, δυστυχῶς δὲν διασώθηκαν οὔτε νοαπταῖ οὔτε ποροροικά κι' ἔτσι κλείνομε ἐδῶ καί αὐτὸ τὸ κεφάλαιο.

ΦΕΤΕΙΝΟΣ ΧΕΙΜΩΝΑΣ

Τοῦ Ε. Κ.

“Όταν συναντηθοῦν δυὸ τρεῖς καὶ δὲν ἔχουν ἄλλο θέμα νὰ συζητήσουν καταφεύγουν στὸν καιρό, πρὸ παντὸς τώρα τὸν χειμῶνα. Εἶναι τὸ μοναδικὸ θέμα, πὸ θὰ τοὺς δώσῃ κάποια διέξοδο.

Παραπονοῦνται οἱ νέοι γιατί δὲν μποροῦν νὰ κυκλοφορήσουν ἄνετα, παραπονοῦνται οἱ νοικοκυρές, παραπονοῦνται οἱ ἔμποροι, διότι, λόγω τῆς κακοκαιρίας, ἔχουν ἀπραξίες. Παραπονοῦνται οἱ γέροι γιὰ τὰ ἀρθριτικά των καὶ τὰ πονίδια των. Ὅλοι παραπονοῦνται καὶ βρίσκουν, ὅτι κάθε πέρυσι ἦταν καὶ καλύτερο καὶ ἄς μὴν ἦτανε.

Ἔτσι κι ἐδῶ στὴν Κόνιτσα ἀκοῦμε πάντα τὰ ἴδια σχόλια, τὰ ἴδια παράπονα γιὰ τὸν ἀπαίσιον... καιρό, πὸ ἔχομε καὶ ἐδῶ ἐφέτος.

Καὶ ὅμως, ἀν σκεφθοῦμε καλύτερα καὶ κάμωμε μιὰ ἀναδρομὴ στὸ παρελθὸν θὰ βροῦμε ὅτι ἔχομε ἄδικο. Χειμῶνας εἶναι, ἐποχὴ του εἶναι, κρύο θὰ κάμῃ, βροχὲς καὶ χιόνια θὰ πέσουν. Τὴν τελευταία 25ετία οἱ χειμῶνες ἐδῶ δὲν ἦταν βαρεῖς ἀν ἐξαιρέσουμε τὸ 1940 καὶ 1944. Δὲν πρέπει νὰ ἔχωμε παράπονο, διότι παλαιότερα, ὅπως μᾶς διηγοῦνται οἱ γεροντότε

ροι, οἱ χειμῶνες ἦταν πολὺ πιὸ δριμύτεροι. Τὰ χιόνια ἔπεφταν μέτρα, τὰ κρύσταλλα κρεμιόντανε μέρες στὶς στέγες, τὰ χωριά ἀποκλεινότανε, τὰ ζῶα ἔμειναν μῆνες κλεισμένα μέσα.

Νὰ τί γράφει σχετικὰ σὲ μιὰ ἐκθεσὴ θεωρητῆς Δημοτικῶν Σχολείων Κονίτσης τοῦ τὸν Ἀπρίλιο τοῦ 1915, ὁ τότε ἐπι-
Ἰ. Διδυμιώτης: «Ὁ χειμῶν εἰς τὴν Ἡπειρον καὶ πρὸ πάντων εἰς τὰ βόρεια αὐτῆς μέρη εἶναι ἀνυπόφορος, χιόνια, καὶ βροχαὶ πίπτουν ἐξακολουθητικῶς ἀπὸ τοῦ Νοεμβρίου μέχρι Ἀπριλίου, τὸ πᾶν ὑγροποιεῖται, οἱ ἀγροὶ καλύπτονται ὑπὸ τῶν ὕδατων καθ' ὅλους τοὺς ἀνωτέρω μῆνας καὶ μόνον ἀπὸ τῶν μέσων Ἀπριλίου ἀρχίζει ἡ καλλιέργεια τοῦ ἀραβοσίτου, τὰ δὲ πετρώδη ὄρη αὐτῆς εἶναι κεκαλυμμένα ὑπὸ χιόνων καὶ περιβεβλημένα μὲ ἐμίχλην πυκνήν, ἡ ὁποία πολλάκις ἐμποδίζει τὴν κίνησιν λόγω τῆς πυκνότητός της. Οὐρανὸς αἶθριος κατὰ τὸν χειμῶνα εἰς τὰ μέρη αὐτὰ εἶναι ἀγνωστοσὸ τέλος μετὰ τὰς χιόνιας καὶ τὰς βροχὰς τῶν τελευταίων ἡμερῶν τοῦ Μαρτίου ἐξημέρωσεν ἡ πρώτη Ἀπριλίου μὲ αἶθριον οὐρανὸν καὶ τὸν φωτοδότην ἥλιον χύνοντα τὰς θερμὰς καὶ ζωγόνους ἀκτῖνας του ἐπὶ τῶν σεσηπότεων ἐκ τῆς ὑγρασίας σωμάτων μας...».

Ἐπομένως ἡ Κόνιτσα εἶδε καὶ βαρύτερους χειμῶνες, ἀλλὰ ἡ συνήθεια τῶν ἀνθρώπων εἶναι νὰ ξεχνοῦν τὰ περασμένα καὶ νὰ κρίνουν τὸ κάθε τι μὲ τὰ σημερινὰ δεδομένα.

Δ^Ρ ΜΙΧΑΛΗΣ Θ. ΜΗΛΙΓΚΟΣ

ΚΑΡΔΙΟΛΟΓΟΣ

ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΣ ΑΙΜΟΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ
ΓΕΝΙΚΟΥ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΣΚΑΛΙΣΤΗΡΙ 18 ΚΑΙ ΠΑΤΗΣΙΩΝ

(Στάσις Λυσιατρείου)

Τηλ. 874.568

Δέχεται 5 30—7 μ.μ. πλὴν Σαββάτου

Τὸ χωριὸ Μοναστήρι

Τοῦ κ. Τ. ΓΚΟΥΤΟΥ

Γιὰ ὅσους ἔχουν τὸ ἐνδιαφέρον ἢ τὴν περιέργεια νὰ γνωρίσουν πρόσωπα καὶ πράγματα τῆς ἐπαρχίας Κονίτσης κατὰ τὸ παρὸν ἢ τὸ παρελθὸν της, στὰ τεύχη τοῦ περιοδικοῦ ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς του ὡς τώρα ὑπάρχουν ἀρκετὲς χρήσιμες πληροφορίες. Εἶναι πληροφορίες γιὰ τὴ ζωὴ τῆς ἐπαρχίας σὲ διάφορες ἱστορικές περιόδους της γιὰ ἐνδιαφέροντα πρόσωπα, γιὰ σημερινὰ θέματα καὶ γιὰ ἀρκετὰ ἀπὸ τὰ χωριὰ της.

Δὲν ἔχουμε καμμιά διάθεση νὰ οἰκειοποιηθοῦμε τὸν τίτλο τοῦ εἰδήμονος περὶ τὰ ἱστορικά πράγματα τῆς ἐπαρχίας, οὔτε τὸ γνῶρισμα τοῦ ἄκρως ἐνδιαφερομένου γιὰ τὰ θέματα πού σχετίζονται μὲ αὐτήν. Ἀπὸ τὴ συνήθεια ὅμως νὰ ἐκθέτουμε γραπτὰ τὶς διαπιστώσεις μας ὡς πρὸς τὰ ἀντικείμενα μὲ τὰ ὁποῖα συμβαίνει κάθε φορά νὰ συνδεόμαστε, καταχωροῦμε στὸ περιοδικὸ ὅσα ἀπὸ τὰ θέματα πού μᾶς ἀπασχόλησαν ἀφοροῦν τὴν ἐπαρχία.

Καὶ πρὶν ἐκθέσουμε ἓνα ἀπὸ αὐτὰ, σημειώσαμε τὰ παραπάνω γιὰ νὰ δικαιολογήσουμε τὴν ἔλλειψη ἱστορικοῦ βήθους στὸ παρακάτω κείμενό μας καὶ τοὺς λόγους γιὰ τοὺς ὁποίους τὸ παρουσιάζομε. Γιὰ νὰ ὑπάρχουν στὰ τεύχη τοῦ περιοδικοῦ μερικὲς πληροφορίες καὶ γιὰ τὸ χωριὸ Μοναστήρι, γιὰ νὰ ἀποδώσουμε μερικὲς ἐντυπώσεις μας καί... γιὰ νὰ κάνουμε παρέα μὲ μερικοὺς ἀναγνῶστες μας. Ἄλλωστε, ἔτσι γίνεται μιὰ καλύτερη συγγνώμη μὲ ὅσους συμβαίνει νὰ διαβάζουν τὸ περιοδικὸ αὐτό.

****

Στὴν κεντρικὴ περιοχὴ τῆς ἐπαρχίας ὑπάρχει τὸ χωριὸ Μοναστήρι. Κοντὰ στὴ σημερινὴ Μόλιστα (Μεσαριά) καὶ στὸ Γανναδιό. Ὁ αὐτοκινητόδρομός του εἶναι ἢ προέκταση ἐκείνου πού ξεκινᾶ ἀπὸ τὸ

Καπηλιό (τοπωνυμία πού θὰ ἦταν σκόρωση Πυρσογιάννης — Ἀγ. Παρασκευῆς πιμο νὰ ὠριζε ἐπίσημα καὶ τὴ διασταύ-ἀντικαθιστώντας τὴ σημερινὴ ἀνόητη Μπέλεῦ) καὶ ὁδηγεῖ στὴ Μόλιστα. Κατασκευάσθηκε κατὰ τὸ 1957 μὲ χρήματα τῆς Κοινότητος πού ἐξασφάλιζε τότε ἀπὸ τὴν ἐκμετάλλευση τοῦ μεγάλου δάσους της.

Ἐπίσης ὑπάρχει ἓνας ἄλλος πιὸ κοντινὸς καὶ καλὰ διατηρημένος δρόμος φορτηγῶν ζῶων, ἔργο τῶν κατοίκων τοῦ χωριοῦ, πού στὴν ἐργασία εἶναι πολὺ ἱκανοὶ καὶ ἀνθεκτικοί.

Στὸ χωριὸ μέσα οἱ δρόμοι εἶναι λιθόστρωτοι καὶ τὰ σπίτια λιθόκτιστα, πάντα διώροφα καὶ πολλὰ ἀρκετὰ ἀνετα καὶ ὁμορφα. Εἶναι ἀπὸ τὰ πιὸ καθαρὰ καὶ εὐπρόσωπα χωριὰ τῆς ἐπαρχίας Κονίτσης.

Ἐχοντας τὴν εὐκαιρία νὰ τὸ ἐπισκέπτομαι τουλάχιστον μιὰ φορά τὸ χρόνο ὡς τώρα, γνῶρισα ἢ ἔμαθα τὰ ἑξῆς γι' πλιστής Φροῖξος Παπαχριστίδης. Ὁ ἴδιος αὐτό:

Ἀπὸ τὸ χωριὸ αὐτὸ κατάγεται ὁ ἐφογεννήθηκε στὴν Ἐλευθερούπολη τῆς Ἀ. Μακεδονίας, ὅπου ἦταν ἐγκατεστημένος ὁ πατέρας του (γόνος οἰκογενείας ἀπὸ τὴν ὁποία προῆλθαν 7 ἱερεῖς, μοναχοὶ καὶ μοναχὲς στὸ Μοναστήρι) ὡς καπνέμπορος καὶ ἐπὶ ἀρκετὰ χρόνια ὡς δήμαρχος.

Ὁ Φ. Παπαχριστίδης ἐσπούδασε στὴν Ἑλλάδα καὶ Γερμανία καὶ σήμερα εἶναι ὁ κύριος μέτοχος Ἄνων. Ναυτικῆς Ἐταιρείας στὸν Πειραιᾶ. Στὴν Καβάλα, προικοδοτεῖ κάθε χρόνο ἄπορα κορίτσια καὶ πολλὰς φορές προσέφερε στὸ βασιλεῖα Παῦλο σεβαστὰ χρηματικὰ ποσὰ γιὰ φιλανθρωπικοὺς σκοπούς. Ἐπίσης στὸ Μοναστήρι ἔχουν κατασκευασθῆ μὲ δωρεές του ἢ κεντρικὴ βρύση τοῦ χωριοῦ (20.000 δρχ.) καὶ τὸ ὑδραγωγεῖο τῆς Μονῆς

Ἡ εὐαγγελία
τῆς πατρίδος

(Τοῦ μονίμου
ἀνταποκριτοῦ
μας)

Τὴν 27.11.66 ἡ ὀρειβατικὴ Ὀμάς Κονίτισης ἀνήλθεν εἰς Καρουτιάν, ὑψόμ. 1950.

Ὁμοίως τὴν 27.11.66 ἡ ποδοσφαιρικὴ Ὀμάς Κονίτισης ΠΙΝΔΟΣ μεταβάσα εἰς Ἄρταν συνηγήθη μετὰ τῆς Ὀμάδος ΣΚΟΥΦΑΣ Κοιμποτίου καὶ ὁ ἀγὼν ἔληξε μὲ ἴσοπα λίαν τερμάτων 2 — 2.

Τὴν 27.11.66 ἀφίχθη εἰς Κόνιτσαν ὁ δουλευτὴς καὶ τέως Ὑφυπουργὸς κ. Γ. Μυλωνᾶς.

Κατὰ τὸν διεξαχθέντα τὴν 1.12.66 εἰς Κόνιτσαν ἔρανον ὑπὲρ τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ συμακεντρώθη τὸ ποσὸν τῶν 6.486 δραχμῶν.

(16.000) δρχ. καὶ ἔχει τοποθετηθῆ στὴ Μονὴ μιὰ μεγάλη καμπάνα.

Στὶς δωρεὰς αὐτὲς ἐπέδρασε καὶ ἡ ἀλληλογραφία μ' αὐτὸν τοῦ ἱερέως τοῦ χωριοῦ Β. Βέργου, πού τὰ τελευταῖα χρόνια ἔχει ἐπιτελέσει διάφορα ὁμορφὰ ἔργα. Εἶναι παραδεκτὸς στὴν ἐπαρχία σὰν ὁ πιδὸ τελετουργικὸς ἱερέας. Ἀλλὰ εἶναι ἀκόμη ὁ παπα Βέργος καὶ πολὺ καλὸς κτίστης ἢ τεχνίτης σὲ οἰκοδομικὰ ἔργα. Χάρη σ' αὐτὲς τὶς ἱκανότητές του διατηρήθηκε καὶ εὐπρεπίστηκε κατὰ ἀνέλπι-

Τὴν 4.12.66 διεξήχθη ἐνταῦθα ποδοσφαιρικὸς ἀγὼν μετὰξὺ «Πίνδου» Κονίτισης καὶ τῆς Ὀμάδος τοῦ Ἱεροδιδασκαλείου Βελλᾶς μὲ ἀποτέλεσμα 3 — 1 ὑπὲρ τῆς Πίνδου.

Ἀπὸ τῆς 3ης μέχρι 10.12.66 διεκόπη ἡ διὰ λεωφορείων συγκοινωνία μὲ Βούρμπιανην καὶ Ἀγίαν Παρασκευὴν, συνεπεῖα καθιζήσεως τοῦ ἐδάφους καὶ πτώσεως χωμάτων ἐπὶ τῆς ὁδοῦ εἰς τοποθεσίαν «Μολιστινά», παρὰ τὸν Σαραντάπορον. Τὰ φορτηγὰ δμως καὶ φορτοεπιβατικὰ αὐτοκίνητα διήρχοντο.

Τὴν 6.12.66 ἐτραυματίσθη εἰς τὸ φυλάκιον Μολυβδοσκεπάστου ὁ ἐκ Ξάνθης στρατιώτης Ἐφέντη Μεχμέτ, συνεπεῖα ἐξ ἀμελείας ἐκπυρσοκροτήσεως τοῦ ὄπλου τοῦ συναδέλφου του Χρ. Στεμπίνου. Ὁ Μεχμέτ νοσηλεύεται εἰς τὰ Ἰωάννινα εὐρισκόμενος ἐκτὸς κινδύνου.

Κάτοικοι τῆς Λαγκάδας παρεπονέθησαν ὅτι τὸ χωρίον των παραιμένει ἀποκακλεισμέ-

στο τρόπο ἢ Μονὴ Εἰσοδίων, ἔτσι πού νὰ εἶναι σὲ θέση νὰ προσφέρῃ πλήρη ἀνεση καὶ ἐξυπηρέτηση σὲ προσκυνητὲς καὶ ἐπισκέπτες. Ἐπίσης δίπλα στὸν κεντρικὸ αὐτοκινητόδρομο διατηρεῖ ἓνα ζηλευτὸ περιποιημένον καὶ εὐφορο κτῆμα μαζί μὲ μιὰ ἐξυπηρετικὴ ἀγροικία, ἐνῶ ἡ κατοικία του στὸ χωριὸ εἶναι τόσο φροντισμένη, ὥστε μοιάζει μὲ σύγχρονον μεσοαστικὸ σπίτι πόλης στὸ χωριό.

(Συνεχίζεται)

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΚΟΝΙΤΣΙΩΤΩΝ Ο «ΑΩΟΣ», ΕΔΡΑ ΑΘΗΝΑΙ ΠΡΟΣΚΛΗΣΙΣ

Καλοῦνται ἅπαντα τὰ μέλη τοῦ Συνδέσμου Κονιτσιωτῶν ὁ «Ἀώος» εἰς Γεν. Συνέλευσιν συνεργομένην τὴν 22α Ἰανουαρίου 1967 ἡμέραν Κυριακὴν καὶ ὥραν 10.30 π.μ. εἰς τὴν αἴθουσαν τελετῶν τοῦ ξενοδοχείου «Μπάγκειον», πλ. Ὁμονοίας.

Θέματα: Ἐκθέσεις πεπραγμένων τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου. Ἐκλογή Ν. Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ νέου Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου.

Οἱ ἐπιθυμοῦντες νὰ καταχωρηθοῦν εἰς τὸ ψηφοδέλτιον τῶν ὑποψηφίων μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου, παρακαλοῦνται ἔπως γνωρίσουν τοῦτο μέχρι τῆς 20ῆς Ἰανουαρίου 1967 εἰς τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον (Καί'ρη 2).

Ἀθῆναι τῇ 30ῇ Νοεμβρίου 1966
Ἐκ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου

νον διότι ὁ πλημμυρῶν Σαραντάπορος ἐξέρχεται τῆς κοίτης του καὶ ὑπερπηδᾷ τὴν ἐπ' αὐτοῦ γέφυραν.

Τὴν 8.12.66 ἀνευρέθη εἰς περιοχὴν τοῦ χωρίου Δροσσιπηγὴ παρὰ τὴν ὄχθην τοῦ Σαρανταπόρου τὸ πρῶμα τῆς ἐκ Κυψέλης Καστοριάς Ἐλευθερίας Μήλιου, ἐτῶν 17, παρασυρθείσης τὴν προτεραίαν καὶ πνιγείσης ὁμοῦ μετὰ τοῦ πατρός της Θωμᾶ *αὶ ἐνὸς ἐτέρου ποιμένος εἰς τὸν χεῖμαρρον τοῦ χωρίου της. Παράδοξον δὲ εἶναι ὅτι τὸ πρῶμα τῆς ἀτυχοῦς κόρης ἐξεβράσθη εἰς τόσον μακρυνὴν ἀπόστασιν 15 καὶ πλέον χιλιομέτρων.

Τὴν 9.12.66 ὁ Ἐπαρχος κ. Ἀπ. Ρεμπάπης μετέβη εἰς Ἰωάννινα καὶ συνειργάσθη μετὰ τῶν ἀρμοδίων ὑπηρεσιῶν τῆς Νομαρχίας διὰ τὴν προώθησιν διαφόρων ζητημάτων τῆς Ἐπαρχίας μας.

Τὴν 12.12.66 ἔλαβε χώραν εἰς τὸ γήπεδον μας ποδοσφαιρικὴ συνάντησις μετὰ τὸ ΠΙΝΔΟΥ Κονίτσης καὶ τῆς ομάδος Παιδ. Ἀκαδημίας Ἰωαννίνων, με ἀποτέλεσμα 3—0 ὑπὲρ τῆς Πίνδου.

Τὴν 12.12.66 ἐτελέσθη ἐνταῦθα μνημόσυνον ὑπὲρ τῶν θυμάτων τοῦ Δεκεμβριανοῦ κινήματος 1944, εἰς τὸ ὁποῖον παρέστησαν αἱ ἀρχαὶ τῆς Κονίτσης, καὶ ὠμίλησεν ὁ ἔφεδρος ἀξι)κῶς κ. Γεώργ. Ἀργυροκώστας.

Τὴν 12.12.66 ἀνευρέθη ἐκβρασθὲν ὑπὸ τοῦ Σαρανταπόρου παρὰ τὴν γέφυραν Λακκάδας τὸ πρῶμα τοῦ ἐκ Κυψέλης Καστοριάς πνιγέντος πρὸ ἡμερῶν ποιμένος Θωμᾶ Μήλιου.

Τὴν 15.12.66 καὶ περὶ ὥραν 5ην μ.μ. ἐτελέσθησαν τὰ ἐπίσημα ἐγκαίνια τοῦ νεοιδρυθέντος καὶ ἀπὸ 30.9.66 λειτουργούντος ἐνταῦθα ὑποκαταστήματος τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς, εἰς τὰ ὁποῖα παρέστησαν, ὁ Ἐπαρχος κ. Ἀ. Ρεμπάπης, ὁ Δήμαρχος κ. Ν. Ντεντόπουλος, ὁ διοικητὴς τοῦ 583 τάγματος κ. Πολίτης μετὰ τοῦ ὑποδιοικητοῦ κ. Πάτση, ὁ διοικητὴς τῆς ὑποδ)σεως Χωρ)κῆς κ. Γ. Ἀναστασόπουλος, ὁ Γυμνασιάρχης κ. Ι. Βαγενᾶς, ὁ δασάρχης κ. Ἡ. Καλοβῖνος,

οἱ διευθυνταὶ τῶν Σχολείων καὶ Ἰδρυμάτων τῆς Κονίτσης, οἱ προ)ιστάμενοι τῶν διαφόρων ὑπηρεσιῶν, οἱ τέως Δήμαρχοι κ.κ. Ἀ. Τσάνος καὶ Κ. Ρούσης, ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἐμποροεπαγγελματικοῦ Συλλόγου κ. Σ. Κιτσάτης μετὰ ἐμπόρων καὶ ἐπαγγελματιῶν, καὶ ἄλλοι Κονιτσιῶτες.

Χοροστατούντων τοῦ Πανοσιολογιωτάτου Ἀρχιμανδρίτου κ. Ἱεροθέου Πετρίδη καὶ τῶν αἰδεσιμωτάτων κ.κ. Παύλου Παπαθαμιστοκλέους καὶ Ἀθανασίου Οἰκονόμου ἐτελέσθη ἀγιασμὸς καὶ κατόπιν ἐπηκολούθησαν ὁμιλίαι, τοῦ πανοσιολογιωτάτου κ. Ἱεροθέου, τοῦ διευθυντοῦ τοῦ ὑποκαταστήματος κ. Εὐαγγέλου Μαντέλου εὐχαριστήσαντος τοὺς προσελθόντας εἰς τὴν ἐορτὴν καὶ ἀναπτύξαντος τοὺς σκοποὺς τῆς Τραπεζῆς καὶ τὰ εὐεργετικὰ διὰ τὴν ἐπαρχίαν ἀποτελέσματα τὰ ὁποῖα συνεπάγεται ἡ ἴδρυσις τοῦ νέου ὑποκαταστήματος, τοῦ κ. Ἐπάρχου, καὶ τοῦ κ. Δημάρχου.

Κατόπιν προσεφέρθησαν γλυκὰ καὶ ποτὰ, καὶ οἱ ἐπισκέπται ἀνεχώρησαν εὐχηθέντες εἰς τὸν κ. διευθυντὴν καὶ τὸν βοηθὸν του (ὑπάλληλον) κ. Χρήστον Ντρέλιαν πᾶσαν πρόοδον εἰς τὴν ἐργασίαν τοῦ νέου ὑποκαταστήματος.

Διὰ νὰ εἰσέλθῃ κανεὶς κατὰ τὰς νυκτερινὰς ὥρας εἰς τὴν Πνευματικὴν Στέγην Κονίτσης χρειάζεται νὰ διέλθῃ προηγουμένως ἀπὸ τὸ ψηλαφητὰ σκότη τῆς ἐξωθεν ὁδοῦ. Δὲν εἶναι κανεὶς ἀρμόδιος ΔΕΗ, Δήμος Κονίτσης, κλπ, διὰ νὰ τοποθετήσῃ κάπου ἐκεῖ ἔξω ἓνα ἠλεκτρικὸν λαμπτήρα;

Ὁ συμπατριώτης ἀντιστράτηγος ἐ.ἀ. καὶ τέως Πρωθυπουργὸς κ. Κωνστ. Δόβας προσέφερεν ἐντὸς τοῦ λήγοντος ἔτους 1966 δραχμὰς 3.000 δι' ἐνίσχυσιν τῆς Δημοσίας Βιβλιοθήκης Κονίτσης.

Ἐπὶ τοῦ Ἐπιχειρηματικοῦ Προνοῖας διετετέθησαν δι' ἔργα ὑδρεύσεως καὶ ἀρδευτικὰ τὰ ἐξῆς κατὰ κοινότητος ποσά. Δι' Ἀμάραντον 30.000 δραχμαί, δι' Ἀγίαν Παρασκευὴν 150.000, δι' Ελευθέρον 80.000 καὶ διὰ Μελισσόπετραν 150.000.

Ἐπὶ τοῦ Ἐπιχειρηματικοῦ Βιομηχανίας ἀπεφασίσθη ἡ ἴδρυσις Ταπητουργικῆς Σχολῆς εἰς τὸ χωρίον Δίστρατον.

Ὁ συμπατριώτης καθηγητής (φιλόλογος) κ. Νικόλαος Χ. Ρεμπέλης ἐξελέγη μέλος τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τῆς Ἑνώσεως Λειτουργῶν Μέσης Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Νομοῦ Ἰωαννίνων.

Τὴν 26.12.66 ἀφίχθησαν ἐνταῦθα καὶ στοὺς ὄπου διένειμον χριστουγεννιάτικα δῶρα μετέδωκαν εἰς τὰ φυλάκια Μολυβδοσκεπὰ πρὸς τοὺς ἀκρίτας μας, σπουδασταὶ καὶ σπουδάστριαι τοῦ Ἐθνικοῦ Μετσοβείου Πολυτεχνείου, μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν καθηγητὴν κ. Πέτρον Θεοδωράκον.

Ἀποπερατώθη ἡ ἐπίσκεψις τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγ. Νικολάου Ἄνω Κονίτσης Ἰσοπεδωθέντος καὶ ἐνωθέντος μετὰ τοῦ κυρίως Ναοῦ τοῦ γυναικωνίτου καὶ ριφθείσης πλακὸς ἐκ μπετον ἀρμῆ ἐπὶ τοῦ πρώτου ὀρόφου αὐτοῦ. Ὑπολείπεται ὁμῶς ἡ ἐπίστρωσις τοῦ δαπέδου καὶ ἡ κατασκευὴ τῶν στασιδίων, Ἄς ἐλπίζωμεν ὅτι οἱ ἀπανταχοῦ φιλόθρησκοι Κονιτσιῶτες θὰ ἔλθωσιν ἀρωγοὶ πρὸς ἀποπεράτωσιν τοῦ ὡς ἄνω κοινωφελοῦς καὶ θεαρέστου σκοποῦ.

Ἐρχισεν ἡ ἐπίσκεψις τῆς παρὰ τὴν θέσιν Λίπα, καθὼς καὶ ἡ κατασκευὴ ὀχετοῦ ἐπὶ τῆς Δημοσίας ὁδοῦ ἀπὸ Δένδρον μέχρι Μπαμπλιασκά, εἰς τὸν ὁποῖον θὰ διοχετευθοῦν τὰς πολλὰς ζημίας προκαλοῦντα εἰς Κάτω Κόνιτσαν Ὁμβρία Ὑδατα.

ΑΦΙΞΕΙΣ — ΑΝΑΧΩΡΗΣΕΙΣ

Ἀφίχθησαν ἡ ἐπανέκαμψαν, ἐξ Ἀθηνῶν οἱ κ.κ. Μιχ. Σιῶρος Πρόεδρος Δημοτικοῦ Συμβουλίου, Ἡλ. Κουκέσης, Διον. Γκάσιος Κων. Ρούσης τέως Δήμαρχος, Σωτ. Θ. Τσιαλιαμάνης, Γεώργ. Βαδάσης, Λάκης Παπαθεμιστακέου, Ἀριστ. Κάτσαβος διὰ Βούρμπιανην, Χαρ. Γκοῦτος, συνεργάτης τοῦ περιοδικοῦ μας διὰ Μόλισταν κ.ἄ.

Ἐκ Θεσσαλονίκης ἀφίχθησαν οἱ σπουδασταὶ κ.κ. Βασ. Κουκέσης καὶ Βασ. Τσαρούχης, καὶ ἐκ Κουστέσας Εὐρυτανίας ὁ δημοδιδάσκαλος κ. Θεοδ. Π. Τσιαλιαμάνης. Ὁμοίως πολλὴ συμπατριῶται ἀφίχθησαν ἐκ Δ. Γερμανίας.

Ἀνεχώρησεν πρὸς ὀριστικὴν ἐγκατάστασιν εἰς Ἀθήνας ὁ ὀδοντίατρος κ. Κων)νος Α. Φλώρος, ὁμοίως καὶ ὁ ταμειακὸς κ. Βασ. Δούδαλης μετατεθεὶς εἰς Θεσ)νίκην.

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ — ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ

Ὁ κ. Δημήτριος Κασιόλας ἐξ Ἀμαράντου ἐγένετο πατὴρ ἄρρενος τέκνου.

Τὴν 27.11.66 ὁ κ. Δημήτριος Α. Στεφάνου ἐγένετο ἀνάδοχος τῆς θυγατρὸς τοῦ κ. Μιχαήλ Π. Βαγενᾶ, χαρίσας εἰς αὐτὴν τὸ ὄνομα Εἰρήνη.

Καὶ τῆς 26.12.66 ὁ αἰδεσιμώτατος Παπὰ Ἀθανάσιος Οἰκονόμου ἐφημέριος Κάτω Κονίτσης μετὰ τῆς πρεσβυτέρας του ἀνεδέχθησαν ἐκ τῆς ἱερᾶς κολυμβήθρας τὸν μικρὸν υἱὸν τοῦ κ. Κωνσταντίνου Κυρίτση, γραφῆς τοῦ Εἰρηνοδικείου, χαρίσαντες εἰς αὐτὸν τὸ ὄνομα τοῦ παπποῦ του Γιαννάκης.

ΓΑΜΟΙ — ΜΝΗΣΤΕΙΑΙ

Τὴν 11.12.66 ἐτελέσθησαν εἰς Θεσσαλονίκην οἱ γάμοι τοῦ ἐκ Βούρμπιανης ἱατροῦ ὕψητου τοῦ Πανεπιστημίου κ. Κων)νου Νίτσα μετὰ τῆς δίδος Οὐρανίας Γαλανοῦ. Εἰς Κόνιτσαν ἐτελέσθησαν οἱ γάμοι τοῦ κ. Γεωργίου Ἀηδοποῦλου μετὰ τῆς δίδος Μαρριάνθης Ντίνης ἐκ Λαγκάδας.

Τὴν 26.12.66 ἐτελέσθησαν ἐνταῦθα οἱ γάμοι τοῦ κ. Νικολάου Φ. Μάνθου ταχυδρομικοῦ μετὰ τῆς δίδος Νίκης Β. Δάκα ἐκ Βήρσανης.

Ὁ κ. Γεώργιος Σουτόπουλος ὑπάλληλος ΑΤΕ Κονίτσης καὶ ἡ δις Αἰκατερίνη Παπαδημητρίου ἐκ Καβάλας ἀντιγλάξαν ἀμοιβαίαν ὑπόσχεσιν γάμου, Ὁμοίως καὶ ὁ ἄρτι ἀφίχθεις ἐξ Αὐστραλίας κ. Χρήστος Χατζῆς ἐκ Πηγῆς μετὰ τῆς δίδος Ἀγλαΐας Γ. Δίσιου ἐξ Ἁγ. Βαρβάρας ἐμνηστεύθησαν.

Τὴν 27.11.66 ἀπεβίωσεν ἐνταῦθα ὁ Λάζαρος Μουδοπούλου, ἐτῶν 82, πατὴρ τοῦ καθηγητοῦ κ. Δημ. Μουδοπούλου.

Τὴν 6.12.66 ἀπεβίωσεν ὁ ἐκ Μολίστης (Γανναδιοῦ) μονάχης Ἀλέκος Γκουδέλης.

Τὴν 8.12.66 ἀπεβίωσεν εἰς Πύργον ἡ ὑπεραιωνόβιος γραία Βασιλικὴ χήρα Βασιλείου Πούλιου. Αὕτη ἦτο ἡλικίας 104 ἐτῶν ἐξηκριβωμένων, διότι ἐγεννήθη κατὰ τὸ ἔτος 1862 ὅτε ἀνηγέρθη ὁ κεντρικὸς Ναὸς τοῦ Ἁγίου Γεωργίου τοῦ χωρίου τῆς.

Τὴν 23.12.66 ἀπεβίωσεν εἰς ἡλικίαν 60 περίπου ἐτῶν εἰς Καστανεῶν ὁ ἐφημέριος τοῦ χωρίου Χαρίτων Παπαγιωάννου.

Διόρθωσις Ὁ κ. Βασίλειος Πάτσης, οὔτινος οἱ ἀρραβῶνες ἀνηγγέλθησαν εἰς τὸ προηγούμενον τεύχος εἶναι υἱὸς τοῦ Ὑποδιοιτοῦ τοῦ 583 Τάγματος

ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

(Σημ. Οί επιθυμούντες να συμπεριληφθούν εις τόν κατωτέρω κατάλογον παρακαλούνται να άπευθυνθούν εις τήν Διεύθυνσιν του Περιοδικου)

ΔΙΚΗΓΟΡΟΙ ΑΘΗΝΩΝ

Νίκος Αργιάννης, Ασκληπιού 7, τηλ. 611. 417
Νικόλ. Καζαμίας, Μπενάκη 24, τηλ. 627-725
Ίωάν. Γ. Λυμπερόπουλος, Αλεξ. Σούτσου 5, τηλ. 613-661.
Ναπολέον Μπάρκης, Ακαδημίας 63, 632-595
Νίκος Πύρρος, Έμμ. Μπενάκη 8 τηλ. 315-130
Πέτρος Φρόντζος, Λυκούργου 14, τηλ. 526-611
Ίω. Αδαμαντίδης, Γ. Σταύρου 6, τηλ. 317-669

ΙΑΤΡΟΙ ΑΘΗΝΩΝ

Γεώργιος Γάκης, Παθολόγος - Ρευματολόγος, Καρνεάδου 3, τηλ. 719-746
Ευάγγελος Γεωργίου, Παθολόγος, ΚΠόλεως 55, Συν. Παπάγου, τηλ. 651-072
Νικόλ. Γιάκας, Παθολόγος - Καρδιολόγος, Στουρνάρα 49, τηλ. 634-4706, 51-498
Παντελής Γιαννούλης, Καρδιολόγος, Ε. Αντωνιάδου 1, τηλ. 815-850
Βασίλ. Γκατσόπουλος, Καρδιολόγος - Παθολόγος, Βορείου Ήπειρου 114, τηλ. 841-662
Φώτιος Γουσογούνης, Παθολόγος, Σόλωνος 116, τηλ. 616-563
Νικόλ. Γράβος, Καρδιολόγος, 28ης Οκτωβρίου 242, τηλ. 813-664
Αριστοτέλης Ζακόπουλος, Μαιευτήρ, Βασ. Φρειδερίκης 40, Περιστερι, τηλ. 571-612
Πλάτων Κεχαγιᾶς, Παθολόγος, Διγενῆ Ακρίτα 15, τηλ. 641-872
Χαρ. Κούσιος Παθολόγος, Πατρ. Ίωακείμ 45, τηλ. 722 507
Μιχ. Μηλίγκος, Παθολόγος, Καρδιολόγος, Σκαλιστήρη 18, τηλ. 874-568
Φώτης Μπαρᾶς, Μαιευτήρ-Γυναικολόγος, Όμήρου 58, Τηλ. 623.210
Ανδρέας Μπούζας, όφθαλμίατρος Σκουφᾶ 59 τηλ. 611.172
Ίωάννης Παπαδημούλης, Παθολόγος—Αναισθησιολόγος, Ζήνωνος 21, τηλ. 521-664
Νικόλαος Τράντας, Όφθαλμίατρος—Υφηγητ., Γ' Σεπτεμβρίου 47, τηλ. 812—717
Βασίλειος Χρήστου, Ακτινολόγος, Κανάρη 19, τηλ. 611-391
Χρήστος Χρήστου, Χειρουργός, Λιβίνη 4 (τέρμα Ίπποκράτους), τηλ. 647-765
Τάκης Γούσιας, Ίατρος—Χειρουργός Βασ. Σοφίας 37, τηλ. 716-090
Ζήσης Παπαγεωργίου, Παθολόγος—Καρδιολόγος, Κύπρου 72, τηλ. 845 593
Κώστας Ζέρβας, Παθολόγος—Καρδιολόγος, Αραχώβης 16, τηλ. 630-783

ΔΙΚΗΓΟΡΟΙ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Αρ. Πύρρος, όδός Μπότσαρη
Νικ. Πύρρος » »
Σερ. Φράγκος » Καπλάνη
Κωσ. Φρόντζος » Μπότσαρη
Κωσ. Λαζαρίδης » 28ης Οκτωβρίου 75

ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΙ ΑΘΗΝΩΝ

Μερόπη Αδαμαντίδη, Ρόδου 43, τηλ. 874-702
Ευάγ. Αλεξιάδης Δημοκρίτου 1 τηλ. 613-508
Φούλα Κρέμου, Γ. Καρύτση 10, Τηλ. 229.542
Κώστας Φλώρος, Χαρ. Τρικούπη 65
ΠΟΛ. ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ—ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΕΣ ΑΘΗΝΩΝ κ.λ.π.
Λέανδρος Γεροντάκης, αρχιτέκτων, Βασ. Σοφίας 133, τηλ. 662-893
Πέτρος Μπάκας, πολ. μηχανικός, Βεραντζέρου 22, τηλ. 531-428
Γεώργιος Ράγκας, Πολ. μηχανικός, Σωκράτους 59, τηλ. 520-719
Γκόσιος Όρέστης, πολ. μηχανικός, Πλ. Όμονοίας 9, τηλ. 529-637
Κων)τίνος Τσίλης, πολ. μηχανικός, Αριστέιδου 10, τηλ. 234-225
Χρήστος Φλώρος, μηχανολόγος—ήλεκτρολόγος, Γραβιάς 16, τηλ. 623 449
Τεχνικόν Γραφείον Δ Τσάνου, Σωκράτους 59 τηλ. 520-719
Τεχνικόν Γραφείον, Έπαμ. Παπαχρήστου, μηχανικοῦ, Χαλκοκουνδύλη 36, τηλ. 533-821
Τεχνικόν Γραφείον Θ. Μηλίγκου, Σωκράτους 59, τηλ. 531-729

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

«Ίωάννινα», Ν. Τσάκας, Βερανζέρου 10, τηλ. 523-204
«Στάνλεϋ» Β. Ρόζος, Δ. Παγώνης και Ε Τσάνος, Όδυσσέως 1, τηλ. 531-780

ΑΘΗΝΩΝ ΔΙΑΦΟΡΑ

«Νυφικά διάφορα», Βεατρίκη Τσαλαμάνη, Αγ Μάρκου 10, τηλ. 224-486.
Βιοτεχνία Νεωτερισμών και Εισαγωγαι (Έσώρουχα—Δαντέλλες—Πλεκτά κλπ.), Μίλτος Ζαφείρης Ο.Ε., Αθηναίδος 3, τηλ. 229-564
«Νεωτερισμοί» Α)φοί Ζαφείρη, Κολοκοτρώνη 348, τηλ. 234 070
Κορνίζες—Πίνακες, Χρήστος Ράγκας, Βύσσης 21, τηλ. 314 264
Ραφείον: Φροντζος Φίλιππος, Λέκκα 3, τηλ. 236-328
Εισαγωγαι: Είδη Γυναικεία, Φλώρος Νικόλ., Ευαγγελιστρίας 5, τηλ. 236-927
Λογιστικά Νί-ος Βρυζώνης, Έπιδαύρου 21, τηλ. 534-605
Έλαιοχρωματιστής Ανδρέας Γκόντζος, Φωτμαρά 49, τηλ. 917-812
Ραφείον. Νίκος Καρρᾶς, Φειδίου 2, Τηλ. 627-193

ΙΑΤΡΟΙ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Αθαν. Μενέκας, ώτορινολαρυγγολόγος όδός Καραϊσκάκη
Αρισ. Παππᾶς, παθολόγος
Αλ. Πηγᾶδας, όδοντίατρος, Γιαλί—Καφενέ
Κων Κίγκας, » όδός Σαμουήλ

ΔΙΑΦΟΡΑ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Κώστας Γέγιος: Έστιατόριον «Ή Κόνιτσα» όδός Καραϊσκάκη 9